

5/13. 2536

12 11.11. 2536

2.1

ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

วรากรณ์ เทพสุนทร

12 11.11. 2536

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน
(อ.สมพล จุลโสมบิล)
..... กรรมการ
(ผศ.สุจินต์ ปรีชาमारถ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(อ.สมพล จุลโสมบิล)
..... กรรมการ
(ผศ.สุจินต์ ปรีชาमारถ)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(อ.ทวีสิทธิ์ สิทธิกร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปฏิญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่...16.....เดือน...กันยายน.....พ.ศ. 2531.....

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งจากท่าน
อาจารย์สมพล จุโลบล ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุจินต์ ปรีชาमारถ อาจารย์ ดร.พรสุข หุ่นรินทร์
อาจารย์ ดร.ธนวรรณ อิ่มสมบูรณ์ และอาจารย์ทวีสิทธิ์ สิทธิกร ที่กรุณาให้คำแนะนำและช่วย
เหลือ ในการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์สันติ โภคสมบัติ อาจารย์ประยูร อองกุลนะ อาจารย์กัญญพร วัฒนเจริญ
อาจารย์นาวิกา ฤทธิ อาจารย์ฉอ้อน เกตุแก้ว ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เป็นโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง และท่านที่มีส่วนใน
การให้ความช่วยเหลือจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

วรารณ์ เทพสุนทร

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ.....	1
	ภูมิหลัง.....	1
	จุดมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	5
	ขอบเขตของการศึกษา ค้นคว้า.....	5
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	34
3	วิธีดำเนินการ.....	36
	ประชากร.....	36
	กลุ่มตัวอย่าง.....	36
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	37
	ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	37
	เกณฑ์การให้คะแนน.....	37
	การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	38
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	80

สารบัญ

บทที่

หน้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	80
กลุ่มตัวอย่าง.....	80
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	80
การวิเคราะห์ข้อมูล	81
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	81
ข้อเสนอแนะ	89
บรรณานุกรม.....	90
ภาคผนวก.....	97

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1. จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	42
2. แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิทางการศึกษา และวิชาเอกที่สำเร็จมา.....	45
3. แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานใน โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา เคยได้รับการ อบรมเกี่ยวกับการนิเทศศึกษามาก่อนหรือไม่ และเคยได้รับการอบรมเกี่ยว กับการนิเทศการสอนสุขศึกษามาก่อนหรือไม่.....	46
4. แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามที่เคยได้รับการนิเทศจากผู้ใดบ้าง และต้องการนิเทศจากผู้ใดมากที่สุด.....	48
5. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ.....	49
6. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ....	50
7. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ....	51
8. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ..	52
9. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านเทคนิคในการนิเทศวิชาสุขศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ....	53
10. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุขศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ....	54
11. แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของ ครูสุขศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ	55

12. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในแต่ละ ด้านและรวมทุกด้าน.....	56
13. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่มี ประสบการณ์ในการสอน สู้ศึกษาต่างกันในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน.....	57
14. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน.....	58
15. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ ศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยที่สำเร็จการศึกษา วิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน.....	60
16. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัย ที่สำเร็จวิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่.....	62
17. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัย ที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน	65
18. แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการ นิเทศศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวด วิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเป็นรายคู่.....	67
19. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุศึกษา พ.ศ. 2521, 2524 เรียงตามลำดับ จากมากไปหาน้อย.....	70

20. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา พละนามัยเกี่ยวกับแบบเรียนสุขศึกษา เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย.....	71
21. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา พละนามัยเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน เรียงตามลำดับจากมาก ไปหาน้อย.....	73
22. สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้มีการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย เรียงตามลำดับจากมากไป หาน้อย.....	74
23. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดโครงการ นิเทศหรืออบรมครู ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย.....	76
24. สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวด วิชาพละนามัย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย.....	78

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งในระบบการศึกษาปัจจุบัน เนื่องจากสภาพสังคม มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีต่าง ๆ การศึกษาจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง เพื่อให้ทันสมัยทันเหตุการณ์ตามสภาพแวดล้อม ของสังคม ครูผู้หน้าที่ให้ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ แก่ผู้เรียน จึงต้องมีการพัฒนาตนเองในด้าน การศึกษา ใฝ่หาความรู้ และนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มีมาตรฐานสูงขึ้นและให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษา แต่ ภาระหน้าที่ของครูในการปฏิบัติหน้าที่ประจำมียู่มาก จึงไม่มีเวลาที่จะไปศึกษาหาความรู้ หรือติดตาม การเปลี่ยนแปลงได้ในทุก ๆ ด้าน ดังนั้น การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญ และจำเป็นในการช่วย เหลือครู เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งผู้ที่รับผิดชอบในการ นิเทศการศึกษาโดยตรงก็คือ ศึกษานิเทศก์

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 2519 ในหมวด ที่หนึ่งข้อ 4 หน้าที่ของพลศึกษานิเทศก์ พอสรุปสาระโดยย่อได้ดังนี้ คือ นิเทศ อบรม ตรวจสอบติดตาม ผลการเรียนการสอนตามหลักสูตร ศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ วิจัยปัญหาการศึกษา ดำเนินการปรับปรุง และพัฒนาการเรียนการสอนหมวดวิชาพลานามัย ลูกเสือ ยุวกาชาด นันทนาการ กีฬาและกิจกรรม เยาวชนในโรงเรียนทุกประเภท ทุกระดับการศึกษา ตลอดจนโครงการชุมชน สถาบัน และหน่วยงาน อื่นให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น ตามนโยบายและเป้าหมายของกระทรวงศึกษาธิการ จัดทำคู่มือครู เอกสาร วิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน จัดประชุม อบรม สัมมนาครู อาจารย์ หรือผู้ บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานวิชาการ ดำเนินงานร่วมกับกรมวิชาการ กรมสามัญศึกษา กรมการ ฝึกหัดครู กรมอาชีวศึกษา และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรทุกระดับ

(กรมพลศึกษา. 2519 : 3 - 5)

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ปีการศึกษา 2521 หมวดวิชา พละนามัย มีวิชาบังคับและวิชาเลือก 40 รายวิชา กรมพลศึกษาจึงปรับปรุงขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการ ในปี พ.ศ.2527 (กรมพลศึกษา หน่วยงานนิเทศก์, 2527 : 1) เพื่อให้เหมาะสมและตรงเป้าหมายยิ่งขึ้น งานที่ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ต้องรับผิดชอบ คือ

1. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด และ นันทนาการทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษา ค้นคว้า วิจัย ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด และนันทนาการของกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับชั้น
3. จัดประชุม อบรม สัมมนา วางแผน ประสานงานติดตามและประเมินผล
4. ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชนที่กรมพลศึกษารับผิดชอบ
5. รับผิดชอบสนามกีฬาจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรี

ตามหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ดังกล่าวข้างต้น วิชาสุขศึกษาเป็นวิชาหนึ่งที่ศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่นิเทศ ติดตามผลการเรียนการสอนและพัฒนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากเป็นวิชาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสุขภาพของนักเรียน ตามความมุ่งหมายของแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 เกี่ยวกับสุขภาพ คือ "ให้มีคุณภาพที่ดี มีสุขภาพและอนามัยสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520 : 1) แต่ถึงแม้จะเห็นว่าเป็นวิชาที่มีความสำคัญมาก และต้องการให้การเรียนการสอนมีผลสัมฤทธิ์เพียงใดก็ตาม ศึกษานิเทศก์ก็ไม่สามารถจะทำการนิเทศและติดตามผลวิชานี้ได้ทั่วถึง เนื่องจากศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบในวิชาสุขศึกษาส่วนกลาง ทั้งกรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษา มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนโรงเรียนและครู โอกาสที่ครูสุขศึกษาจะได้รับการนิเทศอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอจึงมีน้อยมาก ตามความเป็นจริงและจากผล การวิจัยที่ตรงกันของไพบุลย์ พูนพิพัฒน์ (2523 : 180) วิลาวัลย์ จำรูญโรจน์ (2525 : 121) ศุภลักษณ์ คูหาทอง (2525 : 150) และฉวีวรรณ ไหวพริบ (2529 : 54) จากเหตุผลดังกล่าวเพื่อให้การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษามีประสิทธิภาพ จึงควรใช้การนิเทศภายในเข้าช่วย จึงจะสัมฤทธิ์ผลและสามารถนิเทศได้ทั่วถึง

การนิเทศภายใน ได้แก่ การนิเทศที่เกิดจากคณะครูในแต่ละโรงเรียนดำเนินการ ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้รับผิดชอบการดำเนินงานที่นิเทศแก่ครู "คนใหม่" หรือผู้ที่ต้องการรับการนิเทศ (ซารี มณีศรี. 2523 : 4) หรือผู้นิเทศภายในโรงเรียน หมายถึงผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาซึ่งมีบทบาทจะต้องเป็นผู้นำและผู้ส่งเสริมให้เกิดความตื่นตัวทางวิชาการแก่ครูพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น (นิพนธ์ ไทยพานิช. 2530 : 1)

ซึ่งในทางปฏิบัติผู้บริหารโรงเรียน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ) เป็นผู้มีส่วนสำคัญที่จะผลักดันให้การนิเทศภายในบรรลุผล เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนทั้งมวลในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ (สุจิต เฟียรชอบ. 2515 : 11)

ปัญหาการนิเทศจากผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษาเพียงร้อยละ 6.3 เท่านั้นที่มีวุฒิทางสุขศึกษา ส่วนมากมีวุฒิทางพลศึกษา ร้อยละ 76.4 และวิชาอื่นร้อยละ 16.3 (กรมพลศึกษา. 2524 : 36) นอกจากนี้ครูสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ส่วนมากมีวุฒิประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง รองลงมาคือ วุฒิปริญญาตรี ประกาศนียบัตรชั้นต้น และปริญญาโท ตามลำดับ (กรมพลศึกษา. 2525 : 28) เนื่องจากครูสุขศึกษาส่วนมากไม่ได้สำเร็จทางสุขศึกษาโดยตรง และบางคนถูกให้สอนโดยไม่สมัครใจ จึงไม่เห็นความสำคัญของวิชาสุขศึกษาเท่าที่ควร การเรียนการสอนสุขศึกษาจึงมีปัญหาเนื่องจากผู้เรียนไม่ค่อยได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม หรือนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากนัก นอกจากนี้วิชาสุขศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางวิทยาศาสตร์สุขภาพมากขึ้น ตามสภาพความเปลี่ยนแปลงทางสังคม อาจทำให้ครูสุขศึกษาคิดตามหรือศึกษาการเปลี่ยนแปลงไม่ทัน และจากผลการวิจัยความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ชี้ให้เห็นว่าครูสุขศึกษามีความต้องการการนิเทศมากที่สุดทุกด้าน (ปราณี วันธงชัย. 2530 : 57)

จากปัญหาและความต้องการในการนิเทศของครูสุขศึกษา ซึ่งผู้นิเทศภายในโรงเรียน คือผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในฐานะที่จะต้องเป็นผู้ให้การนิเทศไม่ได้จบทางสุขศึกษา และหรือไม่เคยมีประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษา ระดับมัธยมศึกษา หรือแม้เคยสอนมานาน

มาแล้ว จึงน่าจะมีปัญหาและต้องการการนิเทศในประเด็นที่เป็นปัญหา ซึ่งอาจเป็นเทคนิคต่าง ๆ ในการนิเทศ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน และความรู้ที่เป็นวิทยาการใหม่ ๆ โดยได้รับคำแนะนำที่ถูกต้อง หรือได้รับการฝึกอบรมจากศึกษานิเทศก์ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการให้การนิเทศแก่การนิเทศของศึกษานิเทศก์ จะมีผลหรือเป็นประโยชน์ต่อผู้รับการนิเทศนั้น สิ่งหนึ่งที่มีความจำเป็นอย่างมากที่ช่วยให้การนิเทศนั้นสัมฤทธิ์ผล ประหยัดเวลา และมีค่าแก่การดำเนินการคือ ทราบความต้องการในการนิเทศของผู้ที่จะรับการนิเทศ ว่าต้องการในการนิเทศแบบใดในเนื้อหาวิชาใด มากน้อยแค่ไหน เสียก่อน เพื่อจะได้จัดเตรียมเนื้อหาและลักษณะรูปแบบของการนิเทศนั้น ๆ ให้ตรงตามความต้องการของผู้ที่จะรับการนิเทศ เพื่อที่จะนำรูปแบบวิธีการไปให้คำแนะนำ ช่วยเหลือแก่ครูในโรงเรียนได้ถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

ฉะนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้หนึ่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการนิเทศวิชานี้ จึงต้องการศึกษาว่า ผู้นิเทศภายในโรงเรียน มีความต้องการให้ศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา นิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนในเรื่องใดบ้าง เพื่อจะได้จัดรูปแบบการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่จะไปนิเทศภายในโรงเรียน ให้อย่างถูกต้องและเป็นประโยชน์ มีประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษามากขึ้น และหรือแนะนำ นำเสนอต่อผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศวิชาสุขศึกษา ได้ช่วยจัดการนิเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้ที่จะไปนิเทศภายในโรงเรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบความต้องการการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศสุขศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

เพื่อปรับปรุงลักษณะและรูปแบบของการนิเทศให้ตรงตามความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และนำไปใช้ในการให้การนิเทศครูสุขศึกษา อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจากโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา 103 โรงเรียน รวม 206 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 166 คน เป็นผู้บริหารจำนวน 83 คน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 83 คน
3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 วุฒิทางการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

3.1.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

3.1.1.2 ปริญญาตรี

3.1.1.3 สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.2 วิชาเอกของผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

3.1.2.1 สุขศึกษา

3.1.2.2 พลศึกษา

3.1.2.3 อื่น ๆ

3.1.3 ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1.3.1 ต่ำกว่า 5 ปี

3.1.3.2 5 - 9 ปี

3.1.3.3 10 - 14 ปี

3.1.3.4 15 ปีขึ้นไป

3.1.4 ประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

3.1.4.1 เคยสอน

3.1.4.2 ไม่เคยสอน

3.2 ตัวแปรตาม คือ ความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 3.2.1 ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา
- 3.2.2 ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- 3.2.3 ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
- 3.2.4 ความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน
- 3.2.5 ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนวิชาสุขศึกษา
- 3.2.6 ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียน
- 3.2.7 ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุขศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการการนิเทศ หมายถึง สิ่งที่ผู้บริหารหรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเห็นว่ามีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปให้คำแนะนำ หรือถ่ายทอดให้แก่ครูสุขศึกษาเพื่อไปปรับปรุงการเรียนการสอนสุขศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้แก่

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
3. ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
4. ด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน
5. ด้านเทคนิคในการนิเทศการสอนวิชาสุขศึกษา
6. ด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุขศึกษา
7. ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุขศึกษา

การนิเทศ หมายถึง การให้คำแนะนำให้คำปรึกษาช่วยเหลือ การจัดสัมมนา อบรมความรู้ให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เพื่อนำไปให้ความรู้ แนะนำช่วยเหลือครูสุขศึกษาในโรงเรียนต่อไป

การนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นผู้ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ สนับสนุน หรือให้กำลังใจ แก่ครูสุขศึกษา เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาเป็นไปด้วยดี และมีประสิทธิภาพ

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการในโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย หมายถึง ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมอบหมายจากทางโรงเรียน ให้ทำ
หน้าที่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยของโรงเรียนในปัจจุบัน

วุฒิทางการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้บริหารโรงเรียน หรือหัวหน้าหมวด
วิชาพลานามัย

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี
2. ปริญญาตรี
3. สูงกว่าปริญญาตรี

วิชาเอกทางการศึกษา หมายถึง สาขาวิชาทางการศึกษาที่ผู้บริหาร หรือหัวหน้าหมวดวิชา
พลานามัยได้สำเร็จมา แบ่งเป็น 3 สาขา

1. สุขศึกษา
2. พลศึกษา
3. อื่น ๆ

ประสบการณ์ในการทำงาน หมายถึง ระยะเวลาที่ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าหมวดวิชา
พลานามัยได้ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

ประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนหรือหัวหน้าหมวดวิชา
พลานามัยเคยทำการสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

การจัดการศึกษายุคแรก ๆ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวนั้นการนิเทศ การศึกษาและการบริหารการศึกษายังไม่ได้แยกออกจากกันอย่างเด่นชัด ทั้งบุคลากร วิธีการ และ ระเบียบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา จึงปฏิบัติงานทั้งสองด้านควบคู่ไปพร้อม ๆ กัน และการนิเทศ การศึกษามีวัตถุประสงค์เพียงเพื่อตรวจตราการจัดการศึกษาเท่านั้น และการนิเทศการศึกษาเริ่ม งานจริงจังครั้งแรกเพื่อต้องการปรับปรุงคุณภาพของการมัธยมศึกษา โดยกรมวิสามัญศึกษาได้จัด ให้มีการอบรมศึกษานิเทศก์ เมื่อ พ.ศ. 2495 ขณะที่โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย มีการแต่งตั้ง ศึกษานิเทศก์เป็นทางการ เมื่อปี พ.ศ. 2492 และประกาศตั้งหน่วยศึกษานิเทศก์ประจำกรมสามัญศึกษา ในปี พ.ศ. 2497 การนิเทศการศึกษา ในระยะนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อ ค้นคว้า อบรม และแนะนำ การทำอุปกรณ์การสอน สาธิตการสอนทำคู่มือและช่วยเหลือส่วนภูมิภาคมากขึ้น และในปี พ.ศ. 2498 มีการก่อตั้งกรมฝึกหัดครู โรงเรียนฝึกหัดครูที่เคยสังกัดอยู่ในกรมสามัญศึกษาก็โอนไปขึ้นกับกรมการ ฝึกหัดครู ศึกษาพิเศษที่เคยช่วยเหลือโรงเรียนฝึกหัดครูก็ถูกโอนไปสังกัดกรมฝึกหัดครูด้วย ในเวลา เดียวกัน กรมอาชีวศึกษา กรมพลศึกษา ก็ได้ตั้งศึกษานิเทศก์ประจำกรมขึ้นและปัจจุบันงานนิเทศการ ศึกษาทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นปึกแผ่น ขยายงานออกไปอย่างทั่วถึงทั้ง 12 เขตการศึกษา และครบทั้ง 73 จังหวัด (ชาลี มณีศรี, 2521 : 54 - 55)

การนิเทศการศึกษามีนักการศึกษา ได้ให้ความหมายไว้มากมาย ได้แก่

บริกส์ และจาสท์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 4)

กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การประสานงานของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพื่อ กระตุ้นให้กำลังใจและชี้ทางให้ครูเจริญงอกงามในวิชาชีพ

ไวล์ (Wiles. 1967 : 5) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กิจกรรมที่จัดบริการเพื่อช่วยครูทำงานให้ดีขึ้น

กู๊ด (Good . 1973 : 574) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายาม ทุกชนิดของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครู

หรือและผู้อื่นที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการศึกษา ให้รู้วิธีปรับปรุงการสอน หรือให้การศึกษา การนิเทศการศึกษาช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ช่วยเหลือและปรับปรุงการประเมินผลการสอน

กมล คิริกมล (2514 : 94) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษาคือแผนงานที่จัดขึ้นเพื่อปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษามีหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำ และเป็นพี่เลี้ยงของครูในด้านการจัดโรงเรียน และปรับปรุงวิธีสอนต่าง ๆ การนิเทศการศึกษาคือเป็นบริการทางด้านวิชาการให้แก่ครู

กรมพลศึกษา (2523 : 33) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการศึกษา คือความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่างที่ช่วยส่งเสริมให้การศึกษาที่มีคุณภาพในการเรียนการสอน

วินัย เกษมเศรษฐ (2524 : 9 - 16) กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษามีความหมายถึง บริการเทคนิคที่เชี่ยวชาญ ซึ่งจัดไว้เพื่อศึกษาและปรับปรุงภาวะต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนและความงอกงามของนักเรียน
2. นิเทศ หมายถึง ประสานงาน กระตุ้น และแนะนำไปสู่ความงอกงามของครู
3. การนิเทศหมายถึง สภาพผู้นำ และการพัฒนาสภาวะผู้นำให้เกิดในกลุ่มอย่างร่วมมือ
 - 3.1 ประเมินผลการศึกษาตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้
 - 3.2 ศึกษาสภาพการเรียนการสอนเพื่อพิจารณาความพอใจและไม่พอใจ
 - 3.3 ปรับปรุงสภาพการเรียนการสอน
 - 3.4 ประเมินจุดประสงค์ วิธีการ และผลการนิเทศ
4. การนิเทศการศึกษา หมายถึง โครงการที่ได้วางแผนไว้เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

สาย ภาณุรัตน์ (2524 : 9 - 16) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามอย่างหนึ่งในหลาย ๆ อย่าง ในอันที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น และให้ก้าวหน้าเป็นปัจจุบันเสมอ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) กล่าวว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำชี้ช่องทางแก่ครู และนักเรียน เพื่อปรับปรุงตัวครูและนักเรียน ตลอดจนสภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาที่กล่าวมาทั้งหมดพอสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา คือ กระบวนการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน และมีความก้าวหน้าทั้งปริมาณและคุณภาพ สอดคล้องกับนโยบายทางการศึกษา และสภาพสังคมในปัจจุบัน

การนิเทศการศึกษา มีความมุ่งหมายอยู่หลายประการดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

บริกส์ และจัสต์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 5 - 21) ได้ให้ความเห็นในจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา คือ การส่งเสริมและปรับปรุงคุณภาพของครูในด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางอาชีพ ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทางการศึกษา ส่งเสริมให้ครูมีความรับผิดชอบ การปรับปรุงคุณภาพของครูให้มีประสิทธิภาพ โดยการสังเกตการสอนของครู ประชุม อบรม สาธิตการสอนที่ดี และจัดมอบงานให้ตรงกับความสามารถของครู

อาดัม และดิกกี (Adam and Dickey. 1953 : 22 - 31) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศศึกษามีดังนี้

1. เพื่อช่วยให้ครูกู้ค้นหาและรู้วิธีทำงานด้วยตนเอง
2. เพื่อช่วยให้ครูกู้จักแยกแยะ วิเคราะห์ปัญหาของตนเอง โดยช่วยครูให้รู้อะไรเป็นปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ และหาวิธีแก้ปัญหานั้นได้อย่างไร
3. เพื่อช่วยให้ครูกู้สึกมั่นคงในอาชีพ
4. เพื่อช่วยให้ครูกู้เคยกับแหล่งวิทยาการและสามารถนำไปใช้ในการเรียนการสอนได้
5. เพื่อช่วยเผยแพร่ให้ชุมชนเข้าใจถึงแผนการศึกษาของโรงเรียน และให้การสนับสนุนโรงเรียน

กวินน์ (Gwynn . 1964 : 27 - 31) ได้กล่าวไว้ว่า จุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษา เพื่อช่วยเหลือครูในด้านต่าง ๆ เช่น ช่วยจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน ช่วยสร้างลักษณะการเป็นผู้นำให้แก่ครู ช่วยครูให้เข้าใจเด็กได้ดีขึ้น ช่วยเหลือครูให้รู้จักวิธีการประเมินผลงานตนเอง

นอกจากนี้ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้ เช่น

กรมสามัญศึกษา (2518 : 15) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อช่วยเหลือโรงเรียนแก้ปัญหาทางด้านวิชาการที่โรงเรียนกำลังประสบอยู่
2. เพื่อควบคุมโรงเรียนให้รักษามาตรฐานทางวิชาการ โดยการจัดวางแนวมาตรฐานวิชาการ สํารวจและหาทางยกระดับโรงเรียนสู่มาตรฐานที่วางไว้
3. เพื่อส่งเสริมโรงเรียนในรูปเสนอแนะสิ่งใหม่ ๆ ในด้านการศึกษา เพื่อให้วิชาการในโรงเรียนทันสมัยเหมาะสมกับสภาพการณ์ และมีประสิทธิภาพตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่วางไว้

กรมพลศึกษา (2519 : 2 - 3) ได้กำหนดจุดมุ่งหมายการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. จัดทำพิจารณาและพัฒนาหลักสูตรแบบเรียน หนังสือประกอบการเรียน แผนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
2. จัดทำคู่มือ เอกสาร วิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ ประกอบการเรียนการสอน
3. นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในเขตความรับผิดชอบ

4. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายระบุไว้

5. ศึกษา ทดลอง วิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนงานด้านวิชาการตลอดจนการบริหารการศึกษา

บริหารการศึกษา

6. จัดประชุม อบรม สัมมนา ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานทางวิชาการ

7. ปรับปรุง ส่งเสริมคุณภาพของการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาโดยใช้

นวัตกรรมทางการศึกษา

8. ประเมินหลักสูตร ตามระดับการศึกษาที่เกี่ยวข้องในแต่ละสังกัด

9. ประเมินผลงานด้านวิชาการของกรม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงงานต่อไป

ส่วนสังกัด อุทรานันท์ (2525 : 3) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายไว้คือ การให้คำแนะนำช่วยเหลือให้คนในองค์กรนั้น ๆ รู้จักการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน และประการสุดท้าย คือ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้เกิดความร่วมมือในการทำงานระหว่างกลุ่มคนกับสังคมส่วนรวม

จากจุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษานั้น พอสรุปได้ว่า เพื่อเป็นการช่วยเหลือครูและสนับสนุนส่งเสริมให้ครูมีคุณภาพและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมาย รวมทั้งการให้ความร่วมมือสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานของครูให้มีความก้าวหน้า ทันสมัยและทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน

การนิเทศการศึกษา ผู้ทำการนิเทศจำเป็นจะต้องมีหลักการนิเทศการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนได้ประสบผลสำเร็จในการช่วยครู นักเรียน และโรงเรียน ให้เป็นครู นักเรียน และโรงเรียนที่มีคุณภาพและยังมีนักการศึกษาอื่น ๆ ให้ความหมายเกี่ยวกับหลักการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

ไวส์ (Wiles. 1952 : 11 - 18) ได้กล่าวว่า ผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ต้องมีทักษะสำคัญ 5 ประการ เป็นหลักในการปฏิบัติงาน คือ

1. ทักษะในการเป็นผู้นำ
2. ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์
3. ทักษะในด้านกระบวนการหมู่พวก
4. ทักษะในด้านการบริหารบุคลากร
5. ทักษะในการประเมินผลการศึกษา

บาร์ทก (Bartky. 1953 : 7 -8) ได้กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์จะต้องรู้เรื่องของเด็ก เรื่องหลักสูตร การใช้หลักสูตร การประเมินผลการสอนเช่นเดียวกับครู และจะต้องเรียนรู้สิ่งต่อไปนี้ด้วย คือ

1. รู้จักครู
2. รู้วิธีช่วยเหลือครู
3. รู้จักประเมินผลงานของตนเอง ตามลักษณะนี้ศึกษานิเทศก์จะต้องทำด้วย

- 3.1 การวางแผน การแนะนำ และผลิตวัสดุอุปกรณ์
- 3.2 การกำหนดให้ครูสอนตามความสามารถ
- 3.3 การทดสอบประเมินมาตรฐานการศึกษา
- 3.4 การปรับปรุงการสอน

ฟรานเซธ (Franseth . 1961 : 23 - 28) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาจะให้ผลดีควรใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์แก้ปัญหา และช่วยผู้ร่วมงานศึกษาปัญหาต่าง ๆ เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐาน ส่วน อายและคนอื่น ๆ (Eye and others . 1971 : 52) ให้ความเห็นว่า ผู้รับการนิเทศและผู้ให้การนิเทศจะต้องเคารพความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ต้องคำนึงถึงความพอใจและกำหนดหน้าที่ของแต่ละคนให้แน่ชัด

สาย ภาณุรัตน์ (2511 : 3 - 47) ได้กล่าวว่า กระบวนการนิเทศการศึกษามีหลักสำคัญ 4 ประการ คือ

1. การนิเทศเพื่อแก้ไขปัญหา (Correction) หมายถึง การนิเทศเพื่อแก้ไขสิ่งที่ผิดให้ถูก สิ่งที่ไม่ดีให้ดี
2. การนิเทศเพื่อการป้องกัน (Prevention) หมายถึง การนิเทศเพื่อเตรียมการวางแผนแก้ปัญหาไว้ก่อนล่วงหน้า
3. การนิเทศเพื่อก่อ (Construction) หมายถึง การนิเทศเพื่อวางแผนเสริมสร้างความเจริญต่อไปในอนาคต ซึ่งเป็นผลเพิ่มเติมเนื่องจากการแก้ไขและป้องกันนั่นเอง ทั้งนี้เพราะการแก้กับการป้องกันยังไม่ก่อให้เกิดความเจริญ ดังนั้นจึงต้องวางแผนจัดสิ่งที่จะก่อให้เกิดความเจริญในอนาคตเพิ่มเติมอีกประการหนึ่ง
4. การนิเทศเพื่อเกิดการสร้างสรรค์ (Creation) หมายถึง ทำการนิเทศเพื่อให้เกิดแนวความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ โดยเฟื่องเลี้ยงในด้านสติปัญญา ความรู้ และความคิดริเริ่ม เพื่อพัฒนากิจการงานให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

ซารี มณีศรี (2521 : 4 - 5) ได้กล่าวว่า หลักการนิเทศการศึกษาแผนใหม่เป็นการนิเทศการศึกษาที่กระตุ้นให้ครูใช้เทคนิควิธีการใหม่ ๆ ทางการสอนที่เกิดความคิดสร้างสรรค์ มีความเป็นผู้นำทางการศึกษา

ปิญญู สาร (2524 : 388) ได้กล่าวว่า การนิเทศการศึกษาเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการมนุษยสัมพันธ์ ซึ่งต้องการความชำนาญ ความอดทน และความพากเพียรเป็นอย่างยิ่ง และเน้นให้ชัดอีกว่า ศึกษานิเทศก์จะทำงานอย่างได้ผลดี ถ้าเป็นคนที่มีการสปรกการณีกว้างขวางลึกซึ้ง และมีปรัชญาประจำตัวเองว่า ศึกษานิเทศก์ คือ ผู้ให้บริการ ศึกษานิเทศก์มิใช่ผู้บังคับบัญชา

จากที่นักการศึกษาทั้งหลายได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาไว้นั้น พอสรุปได้ดังนี้
คือ

หลักการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการที่ชี้แนวทางให้กับครู เพื่อจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และใช้กระบวนการหมู่พวก ทำงานเป็นคณะ ร่วมมือกับครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการติดต่อประสานงานและเผยแพร่ข่าวสาร ใช้วิธีการประชาธิปไตย เคารพยอมรับฟังเหตุผลและความคิดของผู้อื่น ใช้วิธีการให้ขวัญกำลังใจแก่ผู้ร่วมงาน คำนึงถึงปัญหาความเหมาะสมของผู้ร่วมงาน ส่งเสริมให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน

ผู้ให้การนิเทศการศึกษา นอกจากมีหลักการนิเทศแล้ว การนิเทศการศึกษาที่จะให้บังเกิดผลจะต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการหลาย ๆ อย่าง ให้เหมาะสมกับสภาพ หรือสถานการณ์ต้นสมัย และเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอไว้ดังนี้

คานส์ (Kanl. 1964 : 214) กล่าวว่า วิธีการนิเทศมีหลายรูปแบบ ได้แก่ การเยี่ยมชั้นเรียน การพบปะเป็นรายบุคคล การสาธิต การบันทึกประจำวัน และการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน

วิจิตร (ธีระกุล) วรุตบางกูร และสุพิชญา ธีระกุล (2520 : 93) กล่าวว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ได้ผลสมความมุ่งหมาย ได้เสนอแนะวิธีปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. ก่อนจะดำเนินโครงการใดก็ตาม ศึกษานิเทศก์ควรใช้วิธีติดต่อทบทวนเรื่องที่สำคัญ ศึกษานิเทศก์ควรดำเนินการเอง
2. พยายามประชาสัมพันธ์งานของศึกษานิเทศก์ให้ทุกฝ่ายได้เข้าใจ และรับรู้ในขณะเดียวกันก็ควรที่จะให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง รู้ขอบเขตของงานที่เราควรจะทำอยู่ว่า มีแผนงานอย่างไร จะทำที่ใด

เมื่อไร ทำกับใคร เป็นต้น และมีการแจ้งผลการเคลื่อนไหวเป็นระยะ เพื่อความเข้าใจซึ่งกันและกัน

3. ต้องมีการวางแผนงาน วิธีดำเนินการที่ดี หากมีการเปลี่ยนแปลงใด ๆ ต้องแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

4. ต้องมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องให้มาก ไม่ควรถือเขาถือเรา
5. ต้องเห็นคุณค่าของการยอมรับ ผักการให้และการรับ
6. ใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ในการทำงาน
7. มีความจริงใจ และสุจริตในการทำงาน
8. ต้องอาศัยเทคนิคต่าง ๆ รวมทั้งเทคนิคการนิเทศการศึกษา
9. มีทักษะในการเป็นผู้นำทางวิชาการที่ดี มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์
10. มีการประเมินผลการทำงานอยู่เสมอ ทั้งการประเมินผลโครงการ

ก้อ สวัสดิทานิชย์ (2525 : 146 - 147) กล่าวว่าวิธีนิเทศที่ใช้กันทั่วไปมีดังนี้ คือ การนิเทศโดยตรง โดยการไปเยี่ยมโรงเรียน การนิเทศอ้อม การจัดวัสดุอุปกรณ์และข่าวสารให้แก่ครู การสาธิตการสอน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการ และการแสดงตัวอย่าง เช่น การจัดนิทรรศการ

ประกาศ แสงเพชร (2525 : 28 - 29) ได้กล่าวถึง เทคนิคในการทำงานหลักของศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา ว่ากิจกรรมของเทคนิคของศึกษานิเทศก์มีแตกต่างกันไป อาจสรุปได้เป็น 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การเยี่ยมโรงเรียนและการแนะนำครูเป็นรายบุคคล หรือรายกลุ่ม ศึกษานิเทศก์ควรได้เยี่ยมครู ดังนี้คือ

1.1 การนิเทศทั่วไป คือ ไปเยี่ยมและแนะนำโดยทั่ว ๆ ไป ทุกโรงเรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

1.2 การนิเทศแนวลึก คือ การนิเทศที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การสอน จัดทำในเป้าหมายที่ตารางอย่างน้อย 15 % ของโรงเรียนทั้งหมด ศึกษานิเทศก์ต้องใช้แบบสังเกตการสอนและแฟ้มโรงเรียน

2. การอบรมครูประจำการ การอบรมครูเป็นวิชาการที่มีรูปแบบต่าง ๆ เช่น การประชุม การสัมมนา การประชุมกลุ่ม การอบรมโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การสาธิต และแบบอื่น ๆ ซึ่งในแต่ละวิธีการต้องใช้เทคนิคต่าง ๆ กัน

3. การใช้เอกสารทางวิชาการ ได้แก่ การผลิตเอกสารทางคู่มือครู แผนการสอนรวมทั้งการผลิตวัสดุอุปกรณ์การสอนที่ครูจะต้องใช้ เช่น เอกสารในศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนแบบเรียนสำเร็จรูป เป็นต้น ซึ่งวิธีการทำและใช้ของเหล่านั้นควรได้พัฒนาวิธีการให้ได้ผลตามที่ต้องการ

4. การวิจัยปฏิบัติการการศึกษาและการทดลองต่าง ๆ ที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งศึกษานิเทศก์อาจทำได้โดยการสร้างโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการโรงเรียนไม่แบ่งชั้น การทดลองวิธีการสอนต่าง ๆ การจัดโรงเรียนทดลอง การจัดโรงเรียนตัวอย่าง เป็นต้น

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 108) กล่าวถึง เทคนิคการศึกษาพอสรุปได้ คือ การเยี่ยมชั้นเรียน การสัมภาษณ์ การประชุมกลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ การจัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร และการศึกษานอกสถานที่ เพื่อเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้แก่ครูประจำการอย่างมีประสิทธิภาพในระยะสั้น

เทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษาในหลาย ๆ แบบ หลาย ๆ วิธี ก็คือ ขบวนการแนะนำช่วยเหลือและการถ่ายทอดวิธีการที่จะให้กับผู้รับการนิเทศนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และเพื่อความสำเร็จผลทางการศึกษานั้นเอง อย่างไรก็ตาม การนิเทศการศึกษาจำเป็นจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคลากรหลายฝ่าย คือ ผู้ให้การนิเทศ ผู้รับการนิเทศและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้อง เมื่อทำงานร่วมกันหลายฝ่ายหลายคน การทำงานก็ย่อมเกิดปัญหาอยู่เนื่อง ๆ ดังเช่น

กวินน์ (Gwynn . 1974 : 437 - 438) กล่าวถึง ปัญหาของการนิเทศการศึกษา ได้แก่ สื่อการเรียน การสอน การประชาสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียน และชุมชน เชื้อชาติ ศาสนา กลุ่ม และวัฒนธรรม บทบาทของศึกษานิเทศก์ในการวางแผนโรงเรียน วางโครงการต่าง ๆ การขาดแคลนครูที่ได้รับการอบรมเพิ่มวิชาการใหม่ ๆ และประการสุดท้ายเกิดความขัดแย้งและอิสรภาพในการสอนของครู

กรมสามัญศึกษา (2518 : 87 - 88) กล่าวถึง ปัญหาของการนิเทศการศึกษาในปัจจุบัน ดังนี้

1. เกี่ยวกับตัวบุคคล

1.1 คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนดไว้ทั่วถึงทุกคน ซึ่งได้กำหนดไว้ว่า ต้องสำเร็จปริญญาตรีทางการศึกษาอย่างต่ำ ใน พ.ศ. 2518 มีศึกษานิเทศก์ได้ปริญญาโท 88 คน ปริญญาตรี 321 คน อนุปริญญาหรือเทียบเท่า 341 คน ต่ำกว่าอนุปริญญา 36 คน

1.2 สมรรถภาพของศึกษานิเทศก์ ศึกษานิเทศก์บางคนขาดความรู้และประสบการณ์ในการสอน ไม่มีความมั่นใจในการทำงานกับครู จึงไม่กล้าที่จะเข้าไปนิเทศการศึกษาในโรงเรียน บางคนอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวและความประพฤติ

2. เกี่ยวกับความสะดวกสบายในการปฏิบัติงาน หน่วยงานนิเทศก์ส่วนมากอาศัยอยู่กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด บางแห่งอาศัยอยู่ในโรงเรียนที่มีอาคารเป็นเอกเทศมีจำนวนน้อย

3. ยานพาหนะสำหรับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษามีไม่เพียงพอ

4. การปฏิบัติงานบางท้องที่ฝ่าอันตราย

5. งบประมาณในการนิเทศการศึกษา โดยเฉพาะประเภทค่าวัสดุยังมีไม่เพียงพอ

6. ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สาย ภาณุรัตน์ (2514 : 23) ได้กล่าวว่า ปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. การนิเทศการศึกษาเป็นงานใหม่ เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องไม่ทราบลักษณะอันแท้จริงของงานประเภทนี้ ยิ่งประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบ จึงขาดการสนับสนุน

2. ความไม่พร้อมของสามฝ่าย คือ ตัวศึกษานิเทศก์เอง ผู้รับการนิเทศ และ ผู้บังคับบัญชา

3. ความยากในตัววิชานิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์นอกจากเชี่ยวชาญในวิชาที่ตนมีหน้าที่นิเทศแล้ว ยังจะต้องอาศัยหลักวิชาอื่น ๆ เข้าประกอบการปฏิบัติงานอีกด้วย เช่น วิชาจิตวิทยา มนุษยสัมพันธ์ มนุษยวิทยา เป็นต้น

4. ความก้าวหน้าในวิชาชีพและความยอมรับนับถือการนิเทศการศึกษา ศึกษานิเทศก์มักสงสัยในอาชีพนิเทศการศึกษาว่า จะมีความก้าวหน้าไปไกลแค่ไหน หัดเทียบกับวิชาชีพอื่นแค่ไหนเพียงไร ผู้หวังผลในการปรับปรุงคุณภาพการศึกษาก็ยังสงสัยว่า การนิเทศการศึกษาจะช่วยปรับปรุงคุณภาพของการศึกษาได้จริงหรือไม่

5. การปฏิบัติตัวของศึกษานิเทศก์นั้น เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บรรดาครูได้สักแค่ไหน เช่น ในด้านความสามัคคีกลมเกลียว ทำงานเป็นทีม ความซื่อสัตย์สุจริต การศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม การทำตนให้เข้ากับผู้อื่นได้ การเป็นผู้นำ การตรงต่อเวลา ความอดทนในการทำงาน การวางตนให้เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่ การปฏิบัติตามระเบียบวินัย

กรมพลศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ (2530 : ไม่ปรากฏหน้า) จากรายงานการนิเทศ และติดตามผลวิชาสุขศึกษาของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ประจำปี 2530 ได้พบปัญหาต่าง ๆ พอสรุปได้ดังนี้

ปัญหาเกี่ยวกับครู

1. ในด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ครูส่วนใหญ่สอนตามแบบเรียน ยึดแบบเรียนเกินไป ทำให้สอนไม่ทันและไม่ครบตามหลักสูตร

2. ครูมุ่งสอนตามจุดประสงค์การเรียนรู้เชิงทฤษฎี แต่ขาดการเน้นในด้านปฏิบัติ นักเรียนเรียนแล้วจึงไม่ค่อยเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่ควรจะเป็น

3. ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวิชา สุขศึกษา ฉะนั้นการสอนของครูจึงสอนตามหน้าที่ไม่ค่อยมองเห็นความสำคัญของวิชาสุขศึกษา และความจำเป็นที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ปัญหาเกี่ยวกับศึกษานิเทศก์

1. ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยเมื่อเทียบอัตราส่วนกับโรงเรียนและครูในสังกัดต่าง ๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร ทำให้นิเทศได้ไม่ทั่วถึง ซึ่งนิเทศเฉลี่ยได้ปีละ 60 โรงเรียนเท่านั้น

2. การติดต่อประสานงานกับต้นสังกัดของโรงเรียนที่จะออกนิเทศบางครั้งล่าช้า เนื่องจากกรมพลศึกษาไม่มีโรงเรียนในสังกัด

ศึกษานิเทศก์หรือผู้ให้การนิเทศนั้น มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกัน ดังนี้

บริกส์ และจาส์แมน (Briggs and Justman. 1952 : 44) กล่าวว่าศึกษานิเทศก์ คือ ผู้นำทางการศึกษาที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกับครู ภาวะผู้นำจะทำให้ครูยอมรับจุดมุ่งหมาย และให้ความร่วมมือในการนิเทศการศึกษา

อาดัม และดิกกี (Adam and Dickey. 1953 : 4) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือ บุคคลที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio and McNeill. 1962 : 46) กล่าวว่าศึกษานิเทศก์ คือ ผู้หน้าที่จะต้องมีคุณสมบัติ 2 ประการ คือ เข้าใจจุดมุ่งหมายของการศึกษาและวิชาต่าง ๆ กับ จะต้องมีความสามารถในการที่ช่วยให้ครูมองเห็น รับรู้ และสามารถปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายนั้นได้

บัญญัติ สาร (2516 : 295) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ คือ เจ้าหน้าที่ฝ่ายวิชาการของ
ผู้บริหารการศึกษาเป็นผู้ให้บริการแก่ครู

จากความหมายของศึกษานิเทศก์ หรือผู้ให้การนิเทศข้างต้นพอสรุปได้ดังนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงาน
ร่วมกับครู มีบทบาทเป็นผู้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ และมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการเรียนการสอน
ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตามหลักการปฏิบัติการนิเทศการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2500 ได้กำหนด
คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ ศึกษานิเทศก์ควรเป็นบุคคลที่มีความชำนาญ มีความรู้กว้างขวางทั้ง
ทางวิชาการและการบริหารการศึกษา มีบุคลิกภาพเหมาะสมและคัดเลือกมาเป็นอย่างดี ดังที่
สาย ภาณุรัตน์ (2511 : 10 - 11) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ที่ดีควรมีคุณสมบัติ โดยมีทักษะ 5 ประการ
ดังนี้คือ ทักษะการเป็นผู้นำ ทักษะในด้านการบริหาร ทักษะในการมีมนุษยสัมพันธ์ ทักษะในกระบวนการ
หมู่พวก ทักษะในด้านการประเมินผล และศึกษานิเทศก์ควรมีความรู้ทั้งรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง รู้หน้าที่
และงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา และศึกษานิเทศก์จะมีคุณสมบัติเหล่านี้ได้จะต้องเป็นคนที่ขวนขวายหา
ความรู้ให้ตัวเองอยู่เสมอ

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519
หมวดสาม ข้อ 9 กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ไว้ ดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการสอนวิชาที่จะนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีคุณวุฒิในงานที่
จะนิเทศหรืองานบริการการศึกษา
2. มีประวัติการปฏิบัติงานดีเด่น
3. มีคุณลักษณะดี เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ผู้นำทางวิชาการและบริการการศึกษา เช่น เป็น
ผู้มีความสามารถสูง มีผลงานในวิชาการที่จะนิเทศปรากฏ มีความคิดริเริ่มดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี
4. มีความประพฤติดี เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างของครูได้
5. เป็นผู้ที่ครูเลื่อมใส ศรัทธาในความรู้ความสามารถ โดยยึดถือผลงานเป็นเกณฑ์

ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา 2519 หมวดสาม
ข้อ 9 ได้กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. มีประสบการณ์ในการสอนวิชาที่จะนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีคุณวุฒิในงานที่จะ

นิเทศหรืองานบริการการศึกษา

2. มีประวัติการปฏิบัติงานดีเกิน
 3. มีบุคลิกลักษณะดี เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ผู้นำทางวิชาการและบริการการศึกษา เช่น เป็นผู้มีความสามารถสูง มีผลงานในวิชาที่เจตนิเทศปรากฏ มีความริเริ่มดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นต้น
 4. มีความประพฤติดี เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างของครูได้
 5. เป็นผู้ที่ครุเลื่อมใส ศรัทธาในความรู้ ความสามารถโดยถือผลงานเป็นเกณฑ์
- บุญญ์ สาร (2519 : 274 - 275) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้

1. มีความรู้และความเข้าใจในตัวนักเรียนอย่างดี
2. มีความรู้ความเข้าใจวิธีให้ความรู้แก่นักเรียนเป็นอย่างดี
3. มีความรู้และความเข้าใจสภาพสังคมของโรงเรียน ครู และนักเรียนที่ตนเองรับหน้าที่ไปนิเทศทางการศึกษาเป็นอย่างดี
4. มีความรับผิดชอบต่องานนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การก่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและอย่างต้องแท้ในหมู่นักเรียน

5. ใช้วิธีนิเทศการศึกษาด้วยเหตุผล ด้วยสติปัญญาที่ปฏิบัติจริงได้
- วิจิตร อนุวัชพันธุ์ (2520 : 43) ได้สรุปคุณลักษณะเด่น ๆ ที่เอื้ออำนวยต่อการนิเทศไว้ดังนี้

1. เป็นผู้นำแบบประชาธิปไตย
2. การตรงต่อเวลา
3. มีเทคนิคในการพูด
4. มีการประเมินผลงาน
5. มีความคิดริเริ่ม
6. เป็นนักวิจัย
7. มีความยุติธรรม
8. สามารถสาธิตการสอนได้
9. มีความรับผิดชอบ
10. มีเทคนิคในการนิเทศ

ซารี มณีสรี (2523 : 63) กล่าวถึง คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์โดยสรุปไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ประสานงานที่ดี
2. มีความรู้ในหลักการนิเทศการศึกษาที่ดี
3. มีความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
4. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
5. ตระหนักในหลักประชาธิปไตย
6. ไม่เป็นคนคบหาซาก วางท่าใหญ่โต
7. ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาของครูได้อย่างดี
8. เป็นผู้รักษาความลับเมื่อพบข้อบกพร่องของครูจะแนะนำแก่ครูโดยตรง
9. เป็นผู้มีความระมัดระวังในการวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ
10. เป็นผู้ที่คณะครูให้ความไว้วางใจ
11. เป็นคนเปิดเผย เข้าใจมนุษย

จากคุณลักษณะตามความเห็นของนักการศึกษา ได้กล่าวไว้ว่า พอสรุปได้ดังนี้ คือ ศึกษานิเทศก์ หรือผู้มีหน้าที่นิเทศ จะต้องมีความรู้ดี มีทักษะเฉพาะตำแหน่ง และคุณลักษณะเฉพาะตัว ที่จะทำให้ครู หรือผู้ร่วมงานเชื่อถือ ศรัทธา และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้วยดีและเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนด้วย

ศึกษานิเทศก์ มีบทบาทและหน้าที่ตามที่นักการศึกษาและหน่วยงานที่รับผิดชอบได้กำหนดไว้แตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน ดังนี้

กวินน์ (Gwynn . 1961 : 27 - 37) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ว่ามีความรับผิดชอบที่ถือเป็นหลักสำคัญ 3 ประการ คือ

1. ความรับผิดชอบในการให้ความช่วยเหลือครูเป็นรายบุคคล
2. ความรับผิดชอบในด้านการประชาสัมพันธ์ และช่วยบริการด้านการสอนของครูให้เป็นไปอย่างได้ผลที่สุด
3. ความรับผิดชอบในฐานะ วิทยากรของศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารการศึกษาในระดับอื่น ๆ และทำหน้าที่อบรมครูประจำการ เผยแพร่โครงการการศึกษาให้แก่ครูและประชาชนได้ทราบทั่วกัน

นอกจากนี้ กวินน์ ยังได้กล่าวถึงงานหลักของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการคือ

1. ช่วยเหลือครูและครูใหญ่ให้เข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเด็กดีขึ้น เช่น ความต้องการ ความพร้อม การเจริญเติบโต และพัฒนาการของเด็กวัยต่าง ๆ
2. ให้ความช่วยเหลือครูในด้านการพัฒนาและปรับปรุงตนเอง พร้อมทั้ง ช่วยให้เกิดความร่วมมือของหมู่คณะครูในโรงเรียน
3. ส่งเสริมให้ครูสนใจทำและใช้อุปกรณ์การสอน
4. ช่วยครูให้ปรับปรุงการสอนของตนให้ดีขึ้น
5. ส่งเสริมและให้โอกาสครูที่เชี่ยวชาญตามสาขาวิชาที่มีอยู่ในโรงเรียนได้ช่วยเหลือเพื่อนครูตามความสามารถ
6. ให้ความช่วยเหลือครูในด้านการประเมินผลพัฒนาการของเด็กได้อย่างถูกต้อง
7. ส่งเสริมยั่วยุให้ครูรู้จักประเมินผลโครงการปฏิบัติงานและความก้าวหน้าของตนเอง
8. ช่วยให้ครูประสบความสำเร็จ รู้สึกมั่นคงในการปฏิบัติงานและการดำรงชีวิตในสังคม
9. ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงหลักสูตรและนำไปเสนอแนะให้ครูเข้าใจนำไปใช้สอนได้จริง
10. ช่วยให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน และประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับผลงานและความก้าวหน้าของโรงเรียน

แฮร์ริส (Harris. 1975 : 11 - 12) กล่าวถึง หน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการ คือ พัฒนาหลักสูตร จัดทำโครงการสอนเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ จัดแบ่งกลุ่มนักเรียนและการวางแผนการสอนให้ครูได้ทำการสอนตามความรู้ความสามารถ อำนวยความสะดวกให้แก่ครูในเรื่องการเรียนการสอน จัดวัสดุการเรียนการสอนโดยเลือกแยกแยะ ผูกอบรมครูประจำการเพื่อส่งเสริมให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลกว่าเดิม จัดปฐมนิเทศครูใหม่ เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน ให้บริการพิเศษทางด้านอื่น ๆ ที่มีส่วนสัมพันธ์กับการเรียนการสอน ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชน มีความรู้ความเข้าใจทางด้านการเรียนการสอน ประเมินผลการเรียนการสอน

ม.ล.บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2514 : 195) กล่าวว่าหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ คือ คอยดูแลไม่ให้ครูล้าสมัยด้วยการจัดประชุมหรือสัมมนา ผลิตเอกสาร วารสาร ตรวจเยี่ยมโรงเรียนและช่วยกระตุ้นให้สมาคมครู มีการเคลื่อนไหวทางวิชาการต่าง ๆ ตลอดเวลา

กรมสามัญศึกษา (2520 : 108) กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ไว้ 10 ประการ คือ

1. นิเทศการสอนและการบริหารงานวิชาการ หรือเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการในสถานศึกษาที่อยู่ในเขตรับผิดชอบ
2. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามกฎหมายระบุไว้
3. ศึกษา ทดลอง วิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนงานด้านวิชาการ ตลอดจนการบริหารจัดการศึกษา
4. พิจารณาและพัฒนาหลักสูตร แบบเรียน แผนการสอน หรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
5. จัดทำคู่มือ เอกสารทางวิชาการ และวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอน
6. ปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษาโดยนวัตกรรมการศึกษาต่าง ๆ
7. จัดประชุมอบรม สัมมนา ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารการศึกษา เพื่อส่งเสริมงานวิชาการ
8. ประเมินผลงานทางวิชาการ
9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรม
10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

กรมพลศึกษา (2527 : 1) กระทรวงศึกษาธิการได้เปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ ปีการศึกษา 2521 หมวดวิชาพลานามัยมีวิชาบังคับ และวิชาเลือก 40 รายวิชา กรมพลศึกษาได้ปรับปรุงขอบข่ายหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาไว้ดังนี้

1. นิเทศติดตามผลการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด และนันทนาการทุกระดับของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ศึกษาค้นคว้า วิจัย ปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรวิชาพลศึกษา สุขศึกษา ลูกเสือ ยุวกาชาด และนันทนาการ ของกระทรวงศึกษาธิการทุกระดับชั้น
3. จัดประชุมอบรม สัมมนา วางแผน ประสานงาน ติดตามและประเมินผล
4. ส่งเสริมกีฬา นันทนาการ และกิจกรรมเยาวชนที่กรมพลศึกษารับผิดชอบ
5. รับผิดชอบสนามกีฬาจังหวัดตามมติคณะรัฐมนตรี

หน้าที่ของศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศที่มีผู้ให้นิยามไว้ข้างต้น พอสรุปได้ดังนี้ คือ ศึกษานิเทศก์หรือผู้นิเทศมีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือแนะนำ จัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการให้แก่ครู เพื่อปรับปรุงส่งเสริมคุณภาพการเรียนการสอนและบริหารการศึกษา โดยใช้นวัตกรรมทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้น

นอกจากนี้การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ได้มีผู้ให้ความหมายไว้แตกต่างกันและคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ซารี มณีศรี (2521 : 60) ได้ให้ความหมายการนิเทศในโรงเรียนไว้ว่า การนิเทศภายในได้แก่การนิเทศที่เกิดจากคณะครูในแต่ละโรงเรียนดำเนินการซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชา ครูผู้มีประสบการณ์ ทำหน้าที่นิเทศแก่ครู "คนใหม่" หรือผู้ที่ต้องการการนิเทศ

การประถมศึกษาแห่งชาติ (2526 : 3) ได้ให้นิยามไว้ดังนี้ ตามปกติการนิเทศการศึกษาหรือการแนะนำ ชมทางวิชาการ แก่ครูผู้สอนเป็นหน้าที่ประการหนึ่งของผู้บริหารในโรงเรียนขนาดเล็ก ครูใหญ่สามารถนิเทศการสอนได้อย่างทั่วถึง แต่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ภาระในการบริหารมีมากขึ้น ดังนั้น ภาระในการนิเทศการศึกษาจึงเป็นของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หรือหัวหน้ากลุ่มประสบการณ์เป็นส่วนใหญ่ การนิเทศการศึกษาในลักษณะนี้เป็นการนิเทศที่กระทำโดยบุคลากรในโรงเรียนเรียกว่า "การนิเทศภายใน"

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2527 : 58 - 59) ได้อธิบายว่า การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนนั้น ศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้ทำหน้าที่ช่วยครูในเรื่องต่าง ๆ คือ ช่วยเลือกอุปกรณ์การสอน ค้นหาทรัพยากรต่าง ๆ เพื่อวางแผนโครงการต่าง ๆ ในชั้นเรียน การจัดหลักสูตร ปัญหาการเรียน พัฒนาระบบการเรียนการสอน แต่ในระบบโรงเรียนหลาย ๆ แห่งไม่ได้รับการนิเทศเป็นทางการ อาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้นิเทศเอง และโดยปกติครูมักจะหวังว่าอาจารย์ใหญ่จะเป็นผู้นิเทศ ในการบริหารการนิเทศครูเก่ามักจะให้การนิเทศแก่ครูใหม่ แต่ในบางครั้งในโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่จะไม่มีการนิเทศการศึกษา เพราะอาจารย์ใหญ่จะต้องใช้เวลาเกือบทั้งหมดเกี่ยวกับปัญหาวินัยและการบริการกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน หรืออาจารย์ใหญ่ต้องใช้เวลาร่วมกิจกรรมขององค์การวิชาชีพ องค์การชุมชน และการประชาสัมพันธ์

ในโรงเรียนมัธยมศึกษาใหญ่ ๆ โดยเฉพาะในเขตชานเมืองและในเขตเมืองใหญ่ ๆ ในแต่ละแผนกวิชา อาจมีหัวหน้าแผนกซึ่งได้รับการแต่งตั้งให้ทำหน้าที่นี้เทศแก่ครูในหลาย ๆ ด้าน การนิเทศการศึกษาสมัยใหม่เป็นการช่วยเหลือครูมากกว่า การตรวจตราการนิเทศให้เกิดความร่วมมือมากกว่าการสอนหรือการให้ข้อสั่ง การนิเทศทำให้เกิดการพัฒนาการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

นิพนธ์ ไทยพานิช (2530 : 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่าผู้นิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชา ซึ่งมีบทบาทจะต้องเป็นผู้นำและผู้ส่งเสริมให้เกิดความตื่นตัวทางวิชาการแก่ครู พัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากความหมายการนิเทศภายในโรงเรียน ดังกล่าวข้างต้น พอสรุปได้ว่า การนิเทศภายในโรงเรียน หมายถึง การช่วยเหลือ แนะนำ ครูในโรงเรียนเพื่อสนับสนุนส่งเสริมการเรียนการสอนในเรื่องหลักสูตร อุปกรณ์การเรียนการสอน การแก้ปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งการให้ขวัญและกำลังใจ โดยผู้บริหาร หัวหน้าหมวด หรือผู้อำนวยการพิเศษในโรงเรียนเป็นผู้แนะนำ เพื่อให้การเรียนการสอนและการทำงานในโรงเรียนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความสำคัญและมีความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติ ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สีปนธ์ เกตุทัต (2518 : 93 - 94) จากผลการสัมมนาของนิสิตปริญญาโท สาขานิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร ปีการศึกษา 2518 แผนกวิชาบริหารศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้เหตุผลถึงความจำเป็นในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนของตนเองไว้ดังนี้

1. การนิเทศเป็นการส่งเสริมคุณภาพทางการเรียนการสอนภายในโรงเรียน เพราะถ้าไม่มีการนิเทศแล้ว ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนอาจจะเอาแบบอย่างที่ไม่ถูกต้องจากครูคนอื่น
2. ครูควรได้รับการนิเทศเพื่อพัฒนาความเจริญทางการเรียนการสอนและทางวิชาการ ถ้าครูไม่ได้รับการนิเทศอาจแสดงออกในทางที่ผิด
3. โรงเรียนต้องมีการนิเทศ เพราะโครงการที่ประกอบด้วยข้อมูลจากการนิเทศจะสามารถในการจำแนกคุณภาพของครู

4. การนิเทศสามารถกระตุ้นแนะนำทางความคิดใหม่ ๆ ให้แก่ครูในโรงเรียน

5. โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องอบรมครู โดยกระทำต่อเนื่องกันไป เพราะไม่มีหลักประกันได้ว่า ครูที่ผ่านสถาบันฝึกหัดครูมาแล้วจะเป็นครูที่มีคุณภาพที่อยู่ตลอดไป

6. เพื่อเป็นการช่วยให้ครูได้เข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง ถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษา

7. เพื่อเป็นการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของคณะครู และก่อให้เกิดความปลอบค้ำในการทำงาน

ชาญชัย อาจิมสมาจาร (2525 : 53) กล่าวว่า ความจำเป็นที่ต้องมีการนิเทศภายใน เพราะโรงเรียนต่าง ๆ มีมากมายเกินกว่าที่ศึกษานิเทศก์จะไปนิเทศได้ทั่วถึงอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนในแต่ละโรงเรียนจึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้นิเทศการศึกษาอีกด้วย

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2524 . : 251 - 252) ได้กล่าวถึงความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ซึ่งมีสาเหตุจากองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. การเปลี่ยนแปลงระบบของการจัดการศึกษา
2. การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร
3. ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. ความเฉื่อยชา และความนิ่งเฉยและการขาดความสนใจของครู ควรได้รับการกระตุ้นให้ตื่นตัวอยู่เสมอ

5. วิทยาการ สังคม และวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป

6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ หรือครูเก่าที่ก้าวไม่ทันต่อเทคนิคและวิธีการสอนใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

7. ผลของการวิจัยค้นคว้าใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในวิชาการต่าง ๆ ควรได้รับการเผยแพร่และแปลความหมายออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและงอกงามขึ้น

8. ประชัญและอุดมการณ์ทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

จากความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนดังกล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ คือ

1. จำนวนศึกษานิเทศก์มีน้อยไม่สามารถที่จะทำการนิเทศการศึกษาแก่ครูได้อย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

2. โรงเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนอยู่เสมอ
3. เพื่อเป็นการกระตุ้นและช่วยเหลือครูที่ยังก้าวไม่ทันการเปลี่ยนแปลง
4. เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครู

ผู้บริหารโรงเรียน ต่างก็มีบทบาทและหน้าที่ในการนิเทศภายในโรงเรียน ดังนี้

แอนเดอร์สันและแวนไดค์ (Anderson and Van Dyke. 1963 : 10 - 11)

ได้ให้ความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทดังนี้

1. เป็นผู้นำในการใช้หลักสูตร
2. ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางการศึกษา โดยเฉพาะทางการมัธยมศึกษาร่วมกับครูอาจารย์
3. จัดโปรแกรมการเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน
4. บริหารงานบริการ และการแนะแนว เพื่อให้สะดวกแก่การเรียนการสอน
5. งานเกี่ยวกับการคัดเลือกครู จัดหาครูเข้าสอนในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดคุณภาพ

ทางการเรียนการสอน

วิจิตร ศรีสอาน (2518 : 6) ได้กล่าวถึง บทบาทความรับผิดชอบของผู้บริหารโรงเรียน
เกี่ยวกับการบริหารและการปรับปรุงงานวิชาการไว้ 8 ด้าน คือ

1. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดหมาย เป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการสอน
2. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดวางตัวบุคลากรเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุตามจุดหมายของการศึกษาในโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดสรรเวลาและสถานที่เพื่อประโยชน์ของการสอน
4. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการจัดหา จัดใช้วัสดุอุปกรณ์และอาคารสถานที่เพื่อประโยชน์ของการศึกษาสูงสุด
5. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบส่งเสริมการเรียนการสอน เพื่อให้การสอนบรรลุเป้าหมาย

6. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อประโยชน์ทางการศึกษา
7. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการจัดโปรแกรมการอบรม เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

8. ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบในการประเมินผลความต้องการของโรงเรียน

ปิญโญ สาร (2523 : 356 - 357) ได้ให้ความเห็นว่าบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนที่จำเป็นต้องกระทำ ได้แก่

1. งานบริหารงานบุคคล
2. งานบริหารกิจกรรมนักเรียน
3. งานบริหารวิชาการ
4. งานบริหารความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
5. งานบริหารอาคารสถานที่
6. งานบริหารระบบโรงเรียน
7. งานบริหารธุรการและการเงิน
8. งานประเมินผล

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 73 - 74) ได้กล่าวถึง งานนิเทศการสอนที่ครูใหญ่อาจทำได้คือ

1. การปฐมนิเทศครูใหม่หรือครูเข้าใหม่
2. การจัดประชุมก่อนเปิดเรียน
3. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน
4. การสาธิตการสอน
5. การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ
6. การนิเทศรายบุคคล หรือหมู่คณะโดยให้คำปรึกษาหารือ
7. การอบรมครู
8. การจัดประชุมปฏิบัติการต่าง ๆ

9. การสัมมนาครู

10. การจัดหาหนังสือที่มีคุณค่าทั้งในด้านเนื้อหา และวิชาการมาส่งเสริมให้ครูอ่าน และปรับปรุงห้องสมุดให้มีหนังสือมากพอ

11. นิเทศโดยการจัดสื่อการเรียนการสอนแก่ครูเป็นอย่างดี

12. สนับสนุนให้ครูไปเรียนเพิ่มเติมระหว่างปิดภาค

ผู้บริหารโรงเรียน (ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการ) เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการนิเทศการสอน และจะเป็นผู้นิเทศการสอนได้ผลดีที่สุด เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับคณะครู ทราบความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคของครูเป็นอย่างดี สามารถที่จะจัดบริการสื่อการเรียนการสอนให้แก่ครูได้ ครูใหญ่ทราบลักษณะพื้นฐานของครูแต่ละคนดี จะได้แก้ปัญหาได้ถูกต้อง สภาพต่าง ๆ ของโรงเรียนนั้นครูใหญ่มีความรู้และเข้าใจดีกว่าผู้นิเทศภายนอก นอกจากนั้น ครูใหญ่ยังมีอำนาจและการบริการในบุคคลคนเดียว และพึงระลึกเสมอว่าด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนเป็นภารกิจหลักของผู้บริหาร

นิพนธ์ ไทยพานิช (2530 : 12) ได้กล่าวโดยสรุปว่า ผู้ที่มีหน้าที่นิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนจะต้องมีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตลอดจนทราบว่าภาระหน้าที่อันถือเป็นหลักของการนิเทศนั้นเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติได้ถูกต้อง อันได้แก่

1. ช่วยเหลือครูในโรงเรียนในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง
2. ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน
3. เป็นผู้นำและเป็นพี่ปรึกษาทางวิชาการแก่ครู
4. สร้างขวัญและกำลังใจแก่คณะครูและก่อให้เกิดความรู้สึกลดท้อในการทำงาน

ถ้าผู้นิเทศภายในโรงเรียนปฏิบัติได้ดังกล่าว ย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดหมายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ให้มีความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักและภูมิใจในอาชีพครูที่ตนกำลังปฏิบัติอยู่ ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีภาระหน้าที่โดยตรงในการให้การแนะนำช่วยเหลือแก่คณะครูในโรงเรียนให้มีความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน และเพิ่มพูนประสิทธิภาพเพื่อบรรลุจุดหมายทางการศึกษาของโรงเรียน

ในทำนองเดียวกัน หัวหน้าหมวดวิชา ก็มีความจำเป็นที่จะต้องมีบทบาทและหน้าที่ในการนิเทศการสอนด้วย ดังที่มีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สันต์ ธรรมบำรุง (2526 : 74 - 75) กล่าวว่าหัวหน้าหมวดวิชาเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในด้านการสอน ครูใหม่ที่เข้ามาสอนจะต้องขอคำแนะนำปรึกษาหัวหน้าหมวดวิชาของตน และครูเหล่านั้นจะมีความเคารพในความสามารถในฐานะเป็นครูและผู้นำ คือ

1. ช่วยเหลือสนับสนุนในการปฐมนิเทศครูใหม่
2. คอยตักเตือนหรือสนับสนุนให้ครูเห็นความเจริญงอกงามในวิชาชีพ
3. ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ประสบความล้มเหลวในการสอน
4. จัดตัวอย่างการสอนที่ดีของแผนกวิชาของตน เพื่อที่จะนำไปสาธิตให้ครูที่มาขอคำปรึกษาหรือด้วยวิธีการสอนที่เป็นของตนเอง
5. หาข้อมูลและวัสดุอุปกรณ์ซึ่งจะนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น
6. สร้างขวัญหรือกำลังใจแก่ครู เพื่อให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
7. จัดให้ครูมีการพบปะกันเป็นประจำ เพื่อรับทราบปัญหาที่เกิดขึ้นและเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน
8. เข้าเยี่ยมห้องเรียน ทำงานร่วมกับครู แนะนำแหล่งความรู้เฉพาะสาขาวิชามาให้ครูในสายวิชาของตน
9. สนับสนุนให้ครูในสายวิชามีผลงานในการค้นคว้า วิจัย

สำหรับการนิเทศสุศึกษาในโรงเรียน ก็เป็นอีกงานหนึ่งที่ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจะต้องเป็นผู้รับผิดชอบ ตามบทบาทและหน้าที่ ดังมีผู้กล่าวไว้ดังนี้ คือ

วสันต์ ศิลปสุวรรณ (2526 : 775 - 780) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนไว้ดังนี้ การนิเทศงานสุศึกษาที่ดีควรมุ่งพัฒนาและปรับปรุงผู้ปฏิบัติงานให้ดีขึ้น การนิเทศงานสุศึกษาที่ดีต้องเกิดจากความต้องการและความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ การนิเทศงานสุศึกษา ควรเป็นแบบประชาธิปไตย มีการกระตุ้นให้เกิดค่านิยมและความสามารถในการพัฒนาตนเองได้ ต้องยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคลและการนิเทศที่ดีจะต้องสร้างบรรยากาศที่ดีภายในกลุ่ม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า

จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศ ปรากฏดังนี้

กัสส์ (Guss. 1961 : 84 - 85) ได้ศึกษาถึงความรู้สึกที่มีต่อการนิเทศ ผลปรากฏว่าการนิเทศยังไม่เป็นศูนย์กลางในการปรับปรุงการเรียนการสอน และยังไม่ได้เตรียมในการสอน นอกจากนี้ยังพบว่าครูต้องการนิเทศที่ช่วยเขาเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน

คาร์ลตัน (Carlton. 1971 : 4406 - A) ได้ทำการศึกษาบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงตามทัศนะของครูประถมศึกษา จำนวน 1,044 คน ครูใหญ่ จำนวน 55 คน ผลปรากฏว่าบทบาทของศึกษานิเทศก์ที่เป็นจริงนั้น ได้แก่ การช่วยเหลือพัฒนาโครงการสอน ช่วยงานประจำเกี่ยวกับการบริหาร ช่วยกำหนดนโยบายของโรงเรียน ร่วมมือในการประชุมครูและช่วยเลือกแบบเรียน ส่วนบทบาทในอุดมคตินั้น เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการวางแผน เตรียมการเยี่ยมโรงเรียนเพื่อสังเกตการสอน ช่วยเหลือครูจัดเนื้อหาวิชา คัดเลือกอุปกรณ์การสอน และทำโครงการสอน

วิลสัน (Wilson. 1977 : 1858 - A) ได้ศึกษาเกี่ยวกับข้อสังเกตของศึกษานิเทศก์ในหัวข้อเรื่อง " A Study of the Perceptions of Supervisors by Selected Elementary Teachers" การศึกษานั้นเพื่อต้องการทราบความสัมพันธ์ของการนิเทศกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตเห็นของศึกษานิเทศก์ จากการศึกษาพบว่า ครูที่มีความต้องการให้มีการนิเทศในโรงเรียน และพบว่าบุคลิกลักษณะของครูไม่มีผลต่อกระบวนการนิเทศ

แอตวานี (Adwani. 1982 : 4699 - A) ทำการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับศึกษานิเทศก์ตามการรับรู้ของครู ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ใหญ่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาในซาอุดีอาระเบีย (The Relationship between Teacher and Supervisors as perceived by Teachers, Supervisors, and Principals in Secondary Schools in Saudi Arabia) ให้ส่งแบบสอบถามถึงครูศึกษานิเทศก์ และอาจารย์ใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ควรปรับปรุงการศึกษาและการนิเทศให้เปลี่ยนการนิเทศโดยให้ครูกับศึกษานิเทศก์ทำงานร่วมกันมากกว่าที่จะให้ศึกษานิเทศก์เป็นใหญ่ การให้ความร่วมมือมากกว่าการลงโทษและการนิเทศควรเป็นแบบประชาธิปไตย

นฤมล ไวยเฮอร์ส (2522 : 83 - 87) ได้ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการสอนวิชา
สุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนเขตอำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยส่ง
แบบสอบถามถึงครูผู้สอน 11 คน นักเรียน 300 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ ครูสอนสุขศึกษาต้องสอน
มากเกินไป ได้รับมอบหมายงานมาก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในการทำงาน ครูต้องแก้ปัญหาด้วยตนเอง
เนื่องจากการขาดอุปกรณ์การสอน บรรยากาศไม่ดี สิ่งแวดล้อมแออัด และมีเสียงรบกวนต่อการเรียน
การสอน หลักสูตรบางตอนไม่เหมาะสมควรแก้ไข และผู้วิจัยได้เสนอแนะไว้อย่างน่าสนใจ คือ ครูผู้
สอนสุขศึกษา ควรเป็นผู้ที่สำเร็จทางสุขศึกษาโดยตรง และมีความเอาใจใส่และเป็นกันเองกับเด็ก
ควรมีอุปกรณ์ให้พร้อมหรือดัดแปลงให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม และสะดวกต่อการจัดเตรียม ควรหา
ความรู้เพิ่มเติมให้ทันสมัยอยู่เสมอ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญแก่วิชาสุขศึกษา ทั้งควรสนับสนุนในทุก ๆ
ด้าน เพื่อให้การเรียนการสอนสุขศึกษามิบรรลุผลตามจุดประสงค์ที่วางไว้

อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528 : 62 - 68) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความต้องการการ
นิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 2 โดยส่งแบบ
สอบถามไปถึงครูสุขศึกษา จำนวน 96 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษามีความต้องการนิเทศทาง
สุขศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้

ด้านการเรียนการสอน ครูสุขศึกษาต้องการนิเทศเกี่ยวกับเรื่องการใช้หลักสูตรเนื้อหา
วิชาสุขศึกษา โดยต้องการให้มีการนิเทศมากในเรื่องการใช้หลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา โดยต้อง
การการนิเทศเกี่ยวกับคู่มือครูตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา
ที่สอน การนำหลักสูตรและเนื้อหา มาประยุกต์ใช้ให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียน เรื่องการสอน ครู
ผู้สอนต้องการการนิเทศเกี่ยวกับวิธีสอน ให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ ทักษะ
เทคนิคต่าง ๆ ในการสอนสุขศึกษา การตั้งจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และการเตรียมการสอน สื่อ
และวัสดุอุปกรณ์การสอนให้สัมพันธ์กับบทเรียน และประสบการณ์เดิมของนักเรียน การผลิตและวิธี
ใช้อุปกรณ์การสอนจากวัสดุที่มีในท้องถิ่น เรื่องการวัดและการประเมินผล ครูผู้สอนต้องการมากใน
การสร้างข้อสอบที่มีคุณภาพ และวิธีสร้างข้อสอบวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ ทักษะ และความรู้
การวิเคราะห์ข้อสอบและปรับปรุงข้อสอบ รวมทั้งการทำคลังข้อสอบวิชาสุขศึกษาด้วย

ด้านการจัดบริการสุขภาพ ครูสุขศึกษาต้องการให้มีการนิเทศเรื่องการช่วยเหลือนักเรียน
ที่มีปัญหาทางสุขภาพ การวางแผนงานบริการทางสุขภาพในโรงเรียน การส่งเสริมโภชนาการที่ถูก

ต้องในโรงเรียน ความรู้และทักษะในการปฐมพยาบาล การแนะแนวสุขภาพ การป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อในโรงเรียน การประสานงานกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อพัฒนาสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีของนักเรียน

ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ครูสุขศึกษาต้องการให้มีการนิเทศมาก เรื่องการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้อำนวยความสะดวกต่อการสร้างสุขนิสัยที่ดี การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยเพื่อป้องกันอุบัติเหตุ การปรับปรุงสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นไปและได้มาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดไว้ การจัดมุมสร้างเสริมสุขภาพจิตและสุนทรียภาพในห้องเรียน การจัดโครงการรักษาความสะอาด การขจัดขยะมูลฝอย เหตุรำคาญ สัตว์และแมลงนำโรค และต้องการการนิเทศวิธีการใช้อุปกรณ์ดับเพลิง

การปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ครูสุขศึกษาต้องการให้มีการนิเทศเรื่องวิธีดำเนินงานตามโครงการสุขภาพในโรงเรียน วิธีสร้างความสัมพันธ์และประสานประโยชน์ร่วมกับโรงเรียนและชุมชน การจัดโครงการอาสาสมัครสาธารณสุข ในโรงเรียนและชุมชน และการวางแผนการประเมินผลโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตลอดทั้งการจัดตั้งคณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนด้วย เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนวิชาสุขศึกษามากกว่า 5 ปี กับครูที่มีประสบการณ์การสอนวิชาสุขศึกษาไม่เกิน 5 ปี พบว่า มีความต้องการการนิเทศแตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 ในการจัดบริการสุขภาพ การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การปฏิบัติงานทั่วไปเกี่ยวข้องกับโครงการสุขภาพในโรงเรียน ยกเว้นความต้องการการนิเทศด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกัน

ฉวีวรรณ ไหวพริบ (2529 : 53) ทำการวิจัยเรื่องปัญหาการนิเทศวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษา ได้ส่งแบบสอบถาม จำนวน 159 ฉบับ ไปยังกลุ่มประชากรซึ่งเป็นศึกษานิเทศก์กรม ศึกษานิเทศก์เขต ศึกษานิเทศก์จังหวัด สังกัดกรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษาที่ทำหน้าที่นิเทศวิชาสุขศึกษา ได้รับแบบสอบถามคืน 155 ฉบับ พบว่าศึกษานิเทศก์มีปัญหาในการนิเทศวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมปานกลาง ได้แก่ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านออกเยี่ยมโรงเรียน ด้านการบริหารและด้านปัญหาอื่น ๆ ยกเว้น ด้านปัญหาส่วนตัวของศึกษานิเทศก์เองอยู่ในระดับน้อย ปัญหาอยู่ในระดับมากได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการนิเทศวิชาสุขศึกษา เนื่องจากมีงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมาก หน้าที่ของศึกษานิเทศก์กำหนดไว้กว้างขวางเกินไปยากในการปฏิบัติได้ครบถ้วน นอกนั้นก็

ปัญหาเกี่ยวกับระยะเวลาในการออกเยี่ยมโรงเรียน การสนับสนุนงบประมาณในด้านต่าง ๆ

ปราณี วันธงชัย (2530 : 57 - 59) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร" ผลของการวิจัยพบว่า ครูผู้ศึกษามีความต้องการการนิเทศมากที่สุดทุกด้าน และมีความต้องการมากที่สุด คือ ด้านคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายผู้ศึกษา ความต้องการทางวิชาการด้านหลักสูตร ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู ส่วนความต้องการทางวิชาการด้านการสอนของครูผู้ศึกษามีความต้องการเข้าสังเกตการสอนของครูผู้ศึกษา การจัดประชุมปรึกษาหารือ หรืออภิปรายภายหลังสังเกตการสอนอยู่ในระดับมาก สำหรับข้ออื่น ๆ มีความต้องการในระดับมากที่สุด และด้านกิจกรรมการนิเทศชนิดต่าง ๆ ครูผู้ศึกษามีความต้องการกิจกรรมแบบปรึกษาเป็นรายบุคคล (โดยศึกษานิเทศก์ฝ่ายผู้ศึกษาเป็นผู้นิเทศเอง) อยู่ในระดับมาก สำหรับข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบตามวิธีการศึกษาแล้ว ปรากฏว่า ครูผู้ศึกษาที่มีวิธีการศึกษาต่างก็มีความต้องการการนิเทศต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการนิเทศของครูที่มีประสบการณ์ในการสอน พบว่า ครูผู้ศึกษามีประสบการณ์สอนต่างกัน มีความต้องการนิเทศด้านคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ฝ่ายผู้ศึกษา ความต้องการทางวิชาการด้านหลักสูตรและการสอน ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู และด้านกิจกรรมการนิเทศชนิดต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ยกเว้นความต้องการทางวิชาการด้านหลักสูตร ครูผู้ศึกษาที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างก็มีความต้องการการนิเทศแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากผลการวิจัยความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า ครูผู้สอนวิชาผู้ศึกษา มีความต้องการการนิเทศวิชาผู้ศึกษาทุกด้าน คือ ด้านหลักสูตรกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน การบริหารโครงการสุขภาพตลอดจนการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการที่จะช่วยให้ครูมีการพัฒนา และนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนยิ่งขึ้น

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศผู้ศึกษาในโรงเรียนในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาแตกต่างกัน
มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกแตกต่างกัน
ต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน
มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน
5. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา
แตกต่างกัน ต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการ

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 103 โรงเรียน รวม 206 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - Stage Random Sampling) ตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานครจำนวน 103 โรงเรียน เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตร ยามาเน (Yamane. 1967 : 583) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 83 โรงเรียน
2. สุ่มโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับฉลากได้โรงเรียนจำนวน 83 โรงเรียน
3. ในโรงเรียนทั้ง 83 โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนั้น โดยใช้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้างนี้ ดังปรากฏตามตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่ม ฯ	โรงเรียน	ผู้บริหารโรงเรียน	หัวหน้าหมวดวิชา ฯ	รวม
กลุ่มประชากร	103	103	103	206
กลุ่มตัวอย่าง	83	83	83	166

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศสุศึกษาของผู้บริหาร และ

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการนิเทศทางการศึกษา และสุศึกษาจากหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนข้อคิดเห็นจากศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา และบุคคลที่มีความรู้ ความสามารถในการนิเทศการศึกษา แล้วนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 7 ด้าน

2. สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศสุศึกษา ประกอบด้วย ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุศึกษา ด้านการบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียน ด้านเทคนิคในการนิเทศการสอนสุศึกษา ด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุศึกษา ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุศึกษา ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก น้อย น้อยที่สุด และไม่ต้องการเลย ได้แบบสอบถาม จำนวน 86 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ต้องการมากที่สุด	เท่ากับ	คะแนน	4
ต้องการมาก	เท่ากับ	คะแนน	3
ต้องการน้อย	เท่ากับ	คะแนน	2
ต้องการน้อยที่สุด	เท่ากับ	คะแนน	1
ไม่ต้องการเลย	เท่ากับ	คะแนน	0

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่มีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 86 ข้อ ไปเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรง (Face validity) ในแต่ละด้านและนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม ได้แบบสอบถามจำนวน 53 ข้อ แล้วนำแบบสอบถามนี้ไปหาความเชื่อมั่นต่อไป

2. การหาความเชื่อมั่น ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่มีความเที่ยงตรง ที่ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาและผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแล้วจำนวน 53 ข้อไปทดลอง (Try out) กับผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน และนำมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) (ล้วน สายยศ 2524 : 171) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9280 ซึ่งมีความเชื่อมั่นสูงเหมาะที่จะนำมาใช้ในการศึกษาต่อไปได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อกรมสามัญเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยนำหนังสือขอความร่วมมือ จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสาธณ
2. รับหนังสืออนุญาตจากกรมสามัญศึกษา
3. จัดส่งแบบสอบถามพร้อมทั้งแบบหนังสือขออนุญาตจากต้นสังกัด และของผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์ถึงกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งติดแสตมป์เพื่อให้ส่งกลับมายังผู้วิจัยตามที่อยู่ที่แจ้งไว้หลังแบบสอบถาม
4. รวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ในวันสุดท้ายคือเมื่อวันที่ 20 มีนาคม 2531 เป็นจำนวน 158 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.18 เป็นผู้บริหารจำนวน 76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 48.1 และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 82 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 51.9 แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวแปรที่ศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตัดสินใจความต้องการโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินค่าเฉลี่ยของเบสท์ (Best . 1963 : 159)

3.50 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
0 - .99	หมายถึง	ไม่ต้องการเลย

2. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาและประสบการณ์ในการสอนวิชาสุศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้ามหาวิทยาลัย โดยใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 5 โดยการทดสอบซี. (Z - test)

3. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศศึกษาทั้ง 7 ด้าน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้ามหาวิทยาลัย ซึ่งจำแนกดูทางการศึกษา วิชาเอก และประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2,3 และ 4

ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างโดยมีนัยสำคัญจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Saheffe)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การเลือกขนาดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรด้วยการสุ่มตามวิธีของยามาเน (Yamane 1967 : 583) โดยใช้สูตร

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n แทนขนาดกลุ่มตัวอย่าง
N แทนจำนวนประชากร
e แทนความคลาดเคลื่อนของการสุ่มที่ .05

2. หาความเชื่อมั่นของคะแนนแบบสอบถาม โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา (∞ - Coefficient)

$$\infty = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{s_1^2}{s_t^2} \right] \quad (\text{ส่วน ส่วนที่ 2524 : 171})$$

เมื่อ	σ	แทนค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	n	แทนจำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งฉบับ
	s_i^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	s_t^2	แทนความแปรปรวนของคะแนนแบบสอบถามทั้งฉบับ
	$\sum s_i^2$	แทนผลรวมค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

3. หาค่าสถิติพื้นฐาน

3.1 หาค่าร้อยละ

3.2 หาค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 40)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ	x	แทนค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทนค่าผลรวมคะแนนทั้งหมด
	n	แทนจำนวนคนทั้งหมด

3.3 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2527 : 74)

$$s = \frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}$$

เมื่อ	s	แทนความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทนผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum x^2$	แทนผลรวมของคะแนนแต่ละตัว ยกกำลังสอง
	n	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3.4 หาระดับความต้องการการนิเทศเพื่อนิเทศศึกษาในโรงเรียนของผู้บริหาร

โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตามวิธีของเบสท์ (Best. 1963 : 159) คือ

3.50 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
0 - .99	หมายถึง	ไม่ต้องการเลย

4. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศสุศึกษาและประสบการณ์ในการสอน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 5 โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2527 : 176)

$$Z = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	Z	แทนค่าความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่าง
	$\bar{X}_1$	แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	$\bar{X}_2$	แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	s_1^2	แทนค่าความแปรปรวนตัวอย่างกลุ่มที่ 1
	s_2^2	แทนค่าความแปรปรวนตัวอย่างกลุ่มที่ 2
	n_1	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 1
	n_2	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างที่ 2

5. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศสุศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่มีคุณวุฒิ วิชาเอก และประสบการณ์ในการทำงานที่แตกต่างกัน ซึ่งใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2, 3 และข้อที่ 4 โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2527 : 268)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

เมื่อ	F	แทนค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน	F - Distribution
	MS_B	แทน Mean Square	ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา
	MS_W	แทน Mean Square	ภายในกลุ่มที่ศึกษา

ถ้าพบความแตกต่างโดยมีนัยสำคัญจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2527 : 264)

$$Cvd = \sqrt{k - 1 (F^*) (MS_{within}) (2/n)}$$

เมื่อ	K	แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง
	F *	แทนค่า F ที่เปิดจากตาราง (Critical Value)
	MS _w	แทน Mean Square with in - groups ที่คำนวณไว้แล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน
	n	แทนจำนวนหน่วยตัวอย่างในแต่ละกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทนจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
X	แทนคะแนนเฉลี่ย
S	แทนคะแนนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
Z	แทนค่าที่พิจารณาใน Z - Distribution
F	แทนค่าที่พิจารณาใน F - Distribution
SS	แทนผลบวกกำลังสอง
MS	แทนคะแนนเฉลี่ยกำลังสอง
df	แทน Degree of freedom

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย คิดเฉลี่ยเป็นคำร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาดังนี้

2.1 วิเคราะห์ระดับความต้องการในการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตัดสินความต้องการโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best. 1963 : 159)

3.50 - 4.00	หมายถึง	มากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด
0 - .99	หมายถึง	ไม่ต้องการเลย

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษาและประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
 ซึ่งใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 5 โดยการทดสอบค่าซี (Z - test)

2.3 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศสุขศึกษาทั้ง 7 ด้าน ระหว่าง
 ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับพฤติทางการศึกษา วิชาเอก และประสบการณ์ในการ
 ทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียว (One - way
 Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 2, 3 และ 4

ถ้าพบว่ามีความแตกต่างโดยมีนัยสำคัญจะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
 ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe)

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้า
 หมวดวิชาพลานามัย จากคำถามปลายเปิด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์เกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย คิดเฉลี่ยเป็นร้อยละตามตาราง 2 - 4 ดังปรากฏ

ตาราง 2 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยจำแนกตามตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิต่างทางการศึกษา และวิชาเอกที่สำเร็จมา

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่งในปัจจุบัน		
1. ผู้บริหารโรงเรียน	76	48.1
2. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	82	51.9
รวม	158	100.0
วุฒิต่างทางการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	126	79.7
2. สูงกว่าปริญญาตรี	32	20.3
รวม	158	100.0
สาขาวิชาเอกที่สำเร็จมา		
1. สุขศึกษา	5	3.2
2. พลศึกษา	76	48.1
3. อื่น ๆ	77	48.7
รวม	158	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนคิดเป็นร้อยละ 48.1 และเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยคิดเป็นร้อยละ 51.9 ในด้านวุฒิต่างทางการศึกษา มีวุฒิปริญญาตรีร้อยละ 79.7 และสูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 20.3 ส่วนสาขาวิชาเอกนั้น สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษาร้อยละ 3.2 พลศึกษาร้อยละ 48.1 และสาขาอื่น ๆ ร้อยละ 48.7

ตาราง 3 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียน
ระดับมัธยมศึกษา ประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษา เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับนิเทศการศึกษา
มาก่อนหรือไม่

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา		
1. ต่ำกว่า 5 ปี	7	4.4
2. 5.- 9 ปี	12	7.6
3. 10 - 14 ปี	64	40.5
4. 15 ปีขึ้นไป	75	47.5
รวม	158	100.0
ประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษา		
1. เคย	99	62.1
2. ไม่เคย	59	37.3
รวม	158	100.0
เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศศึกษามาก่อนหรือไม่-		
1. เคย	111	70.3
2. ไม่เคย	47	29.7
รวม	158	100.0

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ท่านเคยศึกษาอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนสุขศึกษามาก่อนหรือไม่		
1. เคย	31	19.6
2. ไม่เคย	125	79.1
3. ไม่ตอบ	2	1.3
รวม	158	100.0

จากตาราง 3 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.5 มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10-14 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.5 และประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 9 ปี และต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 7.6 และ 4.4 ตามลำดับ ส่วนประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษานั้น เคยสอนคิดเป็นร้อยละ 62.1 และไม่เคยสอนคิดเป็นร้อยละ 37.3 สำหรับการเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและนิเทศการสอนสุขศึกษามาก่อนหรือไม่ ผลปรากฏว่า เคยได้รับการอบรมนิเทศการศึกษามาก่อนคิดเป็นร้อยละ 70.3 ไม่เคยคิดเป็นร้อยละ 29.7 และเคยได้รับการนิเทศการสอนสุขศึกษาคิดเป็นร้อยละ 19.6 ไม่เคยคิดเป็นร้อยละ 79.1 และไม่ตอบคิดเป็นร้อยละ 1.3

ตาราง 4 แสดงสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยจำแนกตามที่เคยได้รับการนิเทศจากผู้ไต่ถาม และต้องการนิเทศจากผู้ใดมากที่สุด

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ในระหว่างปฏิบัติงานท่านเคยได้รับการนิเทศจากผู้ไต่ถาม		
1. ศึกษาพิเศษ	75	47.5
2. ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่	17	10.8
3. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	27	17.1
4. บุคคลอื่น ๆ	37	23.4
5. ไม่ตอบ	2	1.3
รวม	158	100.0
ท่านต้องการได้รับการนิเทศจากผู้ใดมากที่สุด		
1. ศึกษาพิเศษ	90	57.0
2. ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่	15	9.5
3. ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ	18	11.4
4. บุคคลอื่น	34	21.5
5. ไม่ตอบ	1	.6
รวม	158	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาलयเคยได้รับการนิเทศในระหว่างปฏิบัติงานจากศึกษาพิเศษมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47.5 จากบุคคลอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 23.4 จากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ และ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 17.1 และ 10.8 ตามลำดับ ส่วนความต้องการการนิเทศจากผู้ใดมากที่สุดนั้น ผลปรากฏว่า ต้องการนิเทศจากศึกษาพิเศษมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 57.0 จากบุคคลอื่น ๆ ร้อยละ 21.5 จากผู้ช่วยฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 11.4 และ 9.5 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย และทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษา

2.1 วิเคราะห์ระดับความต้องการในการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตัดสินความต้องการโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าของเบสต์ (Best) ดังปรากฏตามตาราง 5 - 11

ตาราง 5 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. แนะนำการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521, 2524.....	3.053	.798	3.099	.846
2. แนะนำการนำหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้มา จัดกิจกรรมให้นักเรียนเกิดความสนใจ.....	3.276	.723	3.346	.655
3. แนะนำวิธีการจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาวิชา สุขศึกษา ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น.....	3.211	.660	3.099	.735
4. แนะนำการวิเคราะห์หลักสูตรสุขศึกษา เป็นรายหัวข้อ	3.053	.764	3.148	.823
5. แนะนำวิธีการนำทรัพยากรที่มีในห้องเรียนมาใช้สนับสนุน เนื้อหาวิชาสุขศึกษา.....	3.211	.660	3.160	.782
รวมทุกข้อ	3.16	0.40	3.17	0.71

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละข้อ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 6 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศ ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของ
ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อ และรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. แนะนำการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้.....	3.197	.833	3.025	.689
2. แนะนำการเลือกกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับ โอกาสและตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....	3.355	.682	3.099	.735
3. แนะนำวิธีสอนสุขศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน	3.461	.701	3.358	.763
4. แนะนำการเลือกสื่อ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เหมาะสมกับจุด ประสงค์การเรียนรู้.....	3.250	.635	3.296	.887
5. แนะนำวิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เองให้เหมาะสม กับจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อจำกัดตามสภาพของโรงเรียน...	3.276	.704	3.346	.636
6. แนะนำการใช้สื่อด้านโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ	3.263	.700	3.198	.765
7. แนะนำแหล่งวิทยาการอุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน	3.211	.618	3.198	.714
รวมทุกข้อ	3.29	.29	3.22	.62

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการ
ในการนิเทศสุขศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละ
ข้ออยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

ตาราง 7 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. เสนอแนะการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้...	3.263	.681	3.235	.676
2. เสนอแนะการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านเจตคติ	3.171	.700	3.259	.703
3. เสนอแนะการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ	3.342	.601	3.259	.721
4. เสนอแนะวิธีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนวัดพฤติกรรม				
สุขภาพในแต่ละด้าน	3.329	.681	3.272	.652
5. เสนอแนะวิธีการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ	3.316	.571	3.222	.725
6. ประชุมสัมมนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.289	.708	3.198	.714
รวมทุกข้อ	3.29	0.29	3.24	0.62

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละข้อ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 8 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. เสนอแนะวิธีการวางแผนบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	3.158	.674	3.247	.582
2. เสนอแนะการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....	3.145	.706	3.136	.754
3. เสนอแนะการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....	3.421	.523	3.160	.661
4. เสนอแนะวิธีการประเมินผลการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....	3.250	.695	3.123	.659
5. เสนอแนะวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเกี่ยวกับงานสุขศึกษา.....	3.355	.725	3.111	.632
6. เสนอแนะการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขศึกษาในชุมชน	3.329	.661	3.148	.760
7. เสนอแนะการจัดนิทรรศการเผยแพร่งานสุขศึกษาของโรงเรียน.....	3.237	.651	2.951	.687
รวมทุกข้อ	3.27	0.35	3.13	0.58

จากราย 8 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 9 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านเทคนิคในการนิเทศวิชาสุขศึกษาของผู้บริหาร
โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. แนะนำวิธีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน	2.961	.824	2.778	.806
2. แนะนำวิธีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม	3.026	.730	2.840	.822
3. แนะนำการนิเทศโดยใช้เอกสารวิชาการทางสุขศึกษา	3.053	.671	2.988	.814
4. แนะนำการศึกษา วิจัย เปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพ ของนักเรียนในโรงเรียน	3.263	.700	3.099	.768
5. แนะนำการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานและความก้าวหน้า ทางสุขศึกษา	3.145	.687	3.160	.749
6. การจัดตั้งชมรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ งานสุขศึกษาในโรงเรียน	3.250	.635	3.198	.714
รวมทุกข้อ	3.11	0.48	3.01	0.66

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการ
ในการนิเทศด้านเทคนิคในการนิเทศวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละข้อ อยู่ในระดับ
มากเช่นเดียวกัน

ตาราง 10 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศศึกษาของ
ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ.....	3.237	.690	3.222	.707
2. คุณสมบัติของบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศวิชาสุขศึกษา	3.250	.676	3.321	.681
3. คุณสมบัติผู้ที่จะบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	3.224	.645	3.383	.681
รวมทุกข้อ	3.24	0.39	3.31	0.62

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศ ด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศแต่ละข้อ อยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

ตาราง 11 แสดงระดับความต้องการในการนิเทศด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครู
 สุธศึกษา ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเป็นรายข้อและรวมทุกข้อ

ความต้องการ	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S
1. ส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ของครูสุศึกษา	3.316	.594	3.457	.593
2. ส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่วิชาการด้วยการจัดเอกสาร ตำรา ทางวิชาการที่ทันสมัย	3.474	.553	3.358	.658
3. ส่งเสริมในการให้โอกาสแสวงหาความรู้เพิ่มพูนวิทยาการ แก่ครู	3.526	.553	3.407	.565
4. การจัดส่งบุคลากรเข้าศึกษา สัมมนา อบรม ให้เหมาะ กับลักษณะงานที่รับผิดชอบในโรงเรียน	3.474	.553	3.432	.631
5. การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการและจัดหาวิทยากรที่ทรง คุณวุฒิและมีประสบการณ์ มาให้คำแนะนำแก่คณะครู	3.421	.548	3.420	.589
6. การจัดโครงการศึกษา ศึกษาน การสอนของ โรงเรียน ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี	3.474	.528	3.346	.744
รวมทุกข้อ	3.45	0.38	3.40	0.55

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการ
 ในการนิเทศด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
 เป็นรายข้อพบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศ
 แต่ละข้ออยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษา และประสิทธิภาพในการสอนสุศึกษาระหว่างผู้บริหารกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยทดสอบค่าซี (Z - test) ดังปรากฏตามตาราง 12 และ 13

ตาราง 12 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศสุศึกษาระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

ความต้องการในแต่ละด้านรวมกัน	ผู้บริหาร		หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	Z
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุศึกษา	3.16	0.40	3.17	0.71	-.07
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา	3.29	0.29	3.22	0.62	1.02
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุศึกษา	3.29	0.29	3.24	0.62	.61
4. ความต้องการด้านการบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียน	3.27	0.35	3.13	0.58	1.98
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนสุศึกษา	3.11	0.48	3.01	0.66	1.14
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุศึกษา	3.24	0.39	3.31	0.62	-.86
7. ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุศึกษา	3.45	0.38	3.40	0.55	.63
ความต้องการรวมทุกด้าน	3.27	0.23	3.20	0.58	.91

* $p < .05$ ($Z = 1.96$)

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศรวมกันทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียนเท่านั้น ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 13 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่มีประสบการณ์ในการสอน
 สุขศึกษาต่างกันในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

ความต้องการในแต่ละด้านรวมกัน	ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย				
	เคยสอน		ไม่เคยสอน		
	$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S	Z
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา	3.18	0.66	3.14	0.42	.53
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชา สุขศึกษา	3.20	0.57	3.35	0.28	-2.16
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา	3.25	0.56	3.30	0.30	-.71
4. ความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	3.15	0.53	3.29	0.36	-1.96
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนสุขศึกษา	3.01	0.59	3.17	0.55	-1.75
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสุขศึกษา	3.29	0.57	3.28	0.41	.13
7. ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทาง วิชาการของครูสุขศึกษา	3.47	0.50	3.38	0.38	1.25
ความต้องการรวมทุกด้าน	3.22	0.52	3.28	0.25	-.99

จากตาราง 13. แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์
 ในการสอนวิชาสุขศึกษาต่างกัน ต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 5

2.3 ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาทั้ง 7 ด้าน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับ วุฒิทางการศึกษา วิชาเอก และประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อ 2, 3 และ 4 ถ้าพบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังปรากฏตามตาราง 14 - 18

ตาราง 14 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.8783	.8783	.1042
	ภายในกลุ่ม	156	1314.8433	8.4285	
	รวม	158	1315.7216		
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	24.2689	24.2689	2.0729
	ภายในกลุ่ม	156	1826.4147	11.7089	
	รวม	158	1850.6835		
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	8.0886	8.0886	.9358
	ภายในกลุ่ม	156	1348.3418	8.6432	
	รวม	158	1356.4304		

ตาราง 14 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. ความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษา ในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.9290	2.9290	.2552
	ภายในกลุ่ม	156	1790.5203	11.4777	
	รวม	158	1793.4492		
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการ สอนสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.0615	.0615	.0050
	ภายในกลุ่ม	156	1920.4673	12.3118	
	รวม	158	1920.7089		
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การ นิเทศสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	5.0295	5.0295	2.0756
	ภายในกลุ่ม	156	378.0084	2.4231	
	รวม	158	383.0380		
7. ความต้องการด้านส่งเสริมความก้าวหน้า ทางวิชาการของครูสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	.0265	.0265	.0033
	ภายในกลุ่ม	156	1262.9608	8.0959	
	รวม	158	1262.9873		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	5.8975	5.9315	.6581
	ภายในกลุ่ม	156	1405.9366	9.0127	
	รวม	158	1411.8341		

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศ สุขศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 2

ตาราง 15 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่สำเร็จ
 การศึกษาวิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	89.4698	44.7349	5.6867 *
	ภายในกลุ่ม	154	1211.4474	7.8665	
	รวม	156	1300.9172		
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	137.2917	86.6459	6.5375 *
	ภายในกลุ่ม	154	1617.0395	10.5003	
	รวม	156	1754.3312		
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	102.3161	51.1581	6.3819 *
	ภายในกลุ่ม	154	1234.4737	8.0161	
	รวม	156	1336.7898		
4. ความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	195.2280	97.6140	9.4080 *
	ภายในกลุ่ม	154	1597.8421	10.3756	
	รวม	156	1793.0701		
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	170.4680	85.2340	7.5001 *
	ภายในกลุ่ม	154	1750.1053	11.3643	
	รวม	156	1920.5732		

ตาราง 15 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศ	ระหว่างกลุ่ม	2	30.1174	15.0587	7.0378	*
	ภายในกลุ่ม	154	329.5132	2.1397		
	รวม	156	359.6306			
7. ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูผู้ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	2	60.4313	30.2156	3.9379	*
	ภายในกลุ่ม	154	1181.6579	7.6731		
	รวม	156	1242.0892			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	2	112.1889	56.0944	8.4314	*
	ภายในกลุ่ม	154	1274.5827	6.6530		
	รวม	156	1386.7716			

*

$$P < .05 \quad (F = 3.06)$$

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่สำเร็จวิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน ต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 และผู้วิจัยได้นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีทดสอบของ เชฟเฟ่ (Scheffe) ดังปรากฏตามตาราง 16

ตาราง 16 แสดงผลทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่สำเร็จ
 วิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน เป็นรายคู่

1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{X}$	อื่น ๆ 15.6447	พลศึกษา 15.8026	สุขศึกษา 20.0000
อื่น ๆ	15.6447	-	.1579	4.3553 *
พลศึกษา	15.8026	-	-	4.1974 *
สุขศึกษา	20.0000	-	-	-
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนสุขศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{X}$	พลศึกษา 22.6447	อื่น ๆ 22.7105	สุขศึกษา 28.0000
พลศึกษา	22.6447	-	.658	5.3553 *
อื่น ๆ	22.7105	-	-	5.295 *
สุขศึกษา	28.0000	-	-	-
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{X}$	พลศึกษา 19.3684	อื่น ๆ 19.4474	สุขศึกษา 24.0000
พลศึกษา	19.3684	-	.790	4.6316 *
อื่น ๆ	19.4474	-	-	4.5526 *
สุขศึกษา	24.0000	-	-	-

ตาราง 16 (ต่อ)

4. ความต้องการด้านการบริหารงานสู่ศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{x}$	พลศึกษา 21.7368	อื่น ๆ 22.6579	สู่ศึกษา 28.0000
พลศึกษา	21.7368	-	.9211	6.2632 *
อื่น ๆ	22.6579		-	5.3421 *
สู่ศึกษา	28.0000			-
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนสู่ศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{x}$	พลศึกษา 17.9737	อื่น ๆ 18.3947	สู่ศึกษา 24.0000
พลศึกษา	17.9737	-	.4210	6.0263 *
อื่น ๆ	18.3947		-	5.6059 *
สู่ศึกษา	24.0000			-
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศสู่ศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{x}$	อื่น ๆ 9.5789	พลศึกษา 9.9868	สู่ศึกษา 12.0000
อื่น ๆ	9.5789	-	.4079	2.4211
พลศึกษา	9.9868		-	2.0132
สู่ศึกษา	12.0000			-
7. ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทาง วิชาการของครูสู่ศึกษา วิชาเอกที่สำเร็จมา	$\bar{x}$	อื่น ๆ 20.4342	พลศึกษา 20.5132	สู่ศึกษา 24.0000
อื่น ๆ	20.4342	-	.790	3.5658 *
พลศึกษา	20.5132		-	3.4868 *
สู่ศึกษา	24.0000			-

ตาราง 16 (ต่อ)

ความต้องการรวมทุกด้าน		อื่น ๆ	พลศึกษา	สุขศึกษา
วิชาเอกที่สำเร็จ	$\bar{X}$	18.4101	18.2897	22.8571
อื่น ๆ	18.4101	—	0.1204	4.4470 *
พลศึกษา	18.2897		—	5.5174 *
สุขศึกษา	22.8571			—

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้ามหาวิทยาลัยหลานามัย ที่สำเร็จวิชาเอก
 สุขศึกษา มีความต้องการในการนิเทศรวมทุกด้าน มากกว่าวิชาเอกพลศึกษา และวิชาเอกอื่น ๆ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

ตาราง 17 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์
 ในการทำงานต่างกัน

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	346.3444	115.3815	18.3263 *
	ภายในกลุ่ม	154	969.5771	6.2960	
	รวม	157	1315.7215		
2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	234.3041	78.1014	7.4411 *
	ภายในกลุ่ม	154	1616.3794	10.4961	
	รวม	157	1850.6835		
3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	193.1617	64.3872	8.5239 *
	ภายในกลุ่ม	154	1163.2687	7.5537	
	รวม	157	1356.4304		
4. ความต้องการด้านบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	3	255.4014	85.1338	8.5242 *
	ภายในกลุ่ม	154	1538.0480	9.9873	
	รวม	157	1793.4494		
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนสุขศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	287.7109	95.9036	9.0442 *
	ภายในกลุ่ม	154	1632.9980	10.6039	
	รวม	157	383.0380		

ตาราง 17 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศการสอน ผู้ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	45.9653	15.3218	7.0001 *
	ภายในกลุ่ม	154	337.0727	2.1888	
	รวม	157	383.0380		
7. ความต้องการด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ของครูผู้ศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	3	185.8669	61.9890	8.8636 *
	ภายในกลุ่ม	154	1077.0205	6.9936	
	รวม	157	1262.9873		
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	3	221.2221	73.7454	9.5385 *
	ภายในกลุ่ม	154	1390.6232	7.7313	
	รวม	157	1411.8453		

* $P < .05$ ($F = 2.67$)

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการนิเทศผู้ศึกษาในโรงเรียนต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 4 และผู้วิจัยได้นำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ เชฟเฟ (Scheffe) ดังปรากฏตามตาราง 18

ตาราง 18 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ
 สุขศึกษา แต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มี
 ประสบการณ์ในการทำงานต่างกันเป็นรายคู่

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5 ปี 16.8571	5-9 ปี 19.5000	10-14 ปี 16.6250	15 ปีขึ้นไป 14.4800
ต่ำกว่า 5 ปี	16.8571	-	2.6429	.2321	2.3771
5 - 9 ปี	19.5000	-	-	2.8750 *	5.0200 *
10 - 14 ปี	16.6250	-	-	-	1.1450
15 ปีขึ้นไป	14.4800	-	-	-	-
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	15 ปีขึ้นไป 22.0933	10-14 ปี 22.7813	ต่ำกว่า 5 ปี 23.2857	5-9 ปี 26.8333
15 ปีขึ้นไป	22.0933	-	.6880	1.1924	4.7400 *
10 - 14 ปี	22.7813	-	-	.5044	4.0520 *
ต่ำกว่า 5 ปี	23.2875	-	-	-	3.5476 *
5 - 9 ปี	26.8333	-	-	-	-
3. ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	15 ปีขึ้นไป 18.6800	10-14 ปี 19.8906	ต่ำกว่า 5 ปี 21.4286	5-9 ปี 22.5000
15 ปีขึ้นไป	18.6800	-	1.2106	2.7486 *	3.8200 *
10 - 14 ปี	19.8906	-	-	1.5380	2.6094
ต่ำกว่า 5 ปี	21.4286	-	-	-	1.0714
5 - 9 ปี	22.5000	-	-	-	-

ตาราง 18 (ต่อ)

4. ด้านการบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียน		15 ปีขึ้นไป	10-14 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	5-9 ปี
ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	21.5467	22.4688	23.8571	26.3333
15 ปีขึ้นไป	21.5467	-	.9221	2.3104	4.7866 *
10 - 14 ปี	22.4688		-	.3883	3.8645 *
ต่ำกว่า 5 ปี	23.8571			-	2.4861
5 - 9 ปี	26.3333				-
5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศศึกษา		15 ปีขึ้นไป	10-14 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	5-9 ปี
ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	17.3867	18.5938	19.8571	22.4167
15 ปีขึ้นไป	17.3867	-	2.2071	2.4704	5.0300 *
10 - 14 ปี	18.5938		-	1.8571	3.8229 *
ต่ำกว่า 5 ปี	19.8571			-	1.5598
5 - 9 ปี	22.4167				-
6. คุณสมบัติของผู้ให้กรนิเทศศึกษา		15 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 5 ปี	10-14 ปี	5-9 ปี
ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{x}$	9.3733	10.0000	10.0469	11.3333
15 ปีขึ้นไป	9.3733	-	.6267	.6736	1.9600
ต่ำกว่า 5 ปี	10.0000		-	.0469	1.3333
10 - 14 ปี	10.0469			-	1.2864
5 - 9 ปี	11.3333				-

ตาราง 18 (ต่อ)

7. การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุศึกษา		15 ปีขึ้นไป	ต่ำกว่า 5 ปี	10-14 ปี	5-9 ปี
ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	19.4933	21.1429	21.3125	22.8333
15 ปีขึ้นไป	19.4933	-	1.6496	1.8192	3.3400 *
ต่ำกว่า 5 ปี	21.1429	-	.1696	1.6904 *	
10 - 14 ปี	21.3125	-	-	1.5208	
5 - 9 ปี	22.8333	-	-	-	
รวมทุกด้าน		10-14 ปี	ต่ำกว่า 5 ปี	15 ปีขึ้นไป	5-9 ปี
ประสบการณ์ในการทำงาน	$\bar{X}$	18.8169	19.4900	19.6476	21.6785
10 - 14 ปี	18.8169	-	0.6731	0.8307	2.8616 *
ต่ำกว่า 5 ปี	19.4900	-	0.1576	2.1885	
15 ปีขึ้นไป	19.6476	-	-	2.0309	
5 - 9 ปี	21.6785	-	-	-	

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 - 9 ปี มีความต้องการในการนิเทศมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10 - 14 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นมีความต้องการในการนิเทศไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 3 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จากคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับหลักสูตร พ.ศ. 2521, 2524 แบบเรียนสุขศึกษา ปัจจุบัน ครูผู้สอนสุขศึกษาในโรงเรียน ความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียน ข้อเสนอแนะในโครงการนิเทศหรือการอบรม และความคิดเห็นอื่น ดังปรากฏตามตาราง 19 - 24

ตาราง 19 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา พ.ศ. 2521, 2524 เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมแล้ว	26	30.59
2. ควรปรับปรุงแก้ไขให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน	15	17.65
3. เนื้อหาในหลักสูตรบางเรื่องซ้ำซ้อนกันทุกระดับชั้นทำให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย	12	14.12
4. กำหนดค่าหน่วยกิตไว้ต่ำมากเพียง 0.5 ทำให้นักเรียนไม่เห็นความสนใจในการเรียน	8	9.41
5. ควรปรับปรุงเนื้อหาบางเรื่องให้เหมาะสมกับระดับชั้นของนักเรียน	7	8.24
6. เนื้อหาในหลักสูตรกว้างเกินไป	5	5.88
7. เนื้อหาบางเรื่องยากเกินไป	3	3.53
8. ควรเพิ่มวิชาที่จำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน	2	2.35
9. เป็นหลักสูตรที่เปิดกว้าง ๆ ในการนำไปพัฒนาสุขภาพ	2	2.35
10. ควรมุ่งด้านการนำไปใช้จริงและส่งผลถึงครอบครัว	2	2.35
11. ควรเพิ่มเนื้อหารายละเอียดคนในบางเรื่อง	2	2.35
12. ควรเน้นการพัฒนาสุขภาพและความปลอดภัย	1	1.18

จากราย 19 ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องหลักสูตร 2521, 2524 ดังนี้คือ ส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว แต่ควรมีการปรับปรุงแก้ไขในบางเรื่องที่มีความซ้ำซ้อนกันในบางระดับ และต้องการให้เพิ่มหน่วยการเรียนรู้ให้มากกว่า 0.5 หน่วย นอกนั้นก็เป็นข้อเสนอแนะรอง ๆ ลงมา

ตาราง 20 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับแบบเรียนสุขศึกษา เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. เนื้อหาเหมาะสมดีแล้วและสามารถนำมาวิเคราะห์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน	21	21.43
2. เนื้อหายังไม่ทันสมัย	18	18.37
3. แบบเรียนของแต่ละสำนักพิมพ์ไม่เหมือนกันทำให้สับสน	8	8.16
4. แบบเรียนยังไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร	7	7.14
5. เนื้อหายังไม่ละเอียดเท่าที่ควร	7	7.14
6. ควรปรับปรุงรูปเล่มและภาพประกอบให้น่าสนใจกว่านี้	6	6.12
7. เนื้อหาบางเรื่องดีแล้ว บางเรื่องควรปรับปรุงแก้ไข	4	4.08
8. ควรปรับปรุงเนื้อหาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น	4	4.08
9. เนื้อหาบางเล่มไม่ทันสมัย	3	3.06
10. เนื้อหาบางชิ้นซ้ำซ้อนกัน	3	3.06
11. แบบเรียนราคาแพงเกินไป ทำให้ผู้ปกครองเดือดร้อน	3	3.06
12. แบบเรียนมีหลายเล่มและเนื้อหาบางเรื่องขัดแย้งกัน	3	3.06
13. ควรเพิ่มเนื้อหาให้ละเอียดกว่าเดิม	2	2.04
14. สถิติข้อมูลอ้างอิงไม่ทันสมัย ควรปรับปรุงแก้ไข	2	2.04

ตาราง 20 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
15. ควรกำหนดจุดประสงค์ในแบบเรียนเพื่อสะดวกในการประเมินผล	2	2.04
16. แบบเรียนที่นายแพทย์แต่งเนื้อหามากเกินไป	1	1.02
17. ขาดแบบฝึกหัดทบทวนความรู้	1	1.02
18. ควรมีเฉพาะของกรมวิชาการ	1	1.02
19. แบบเรียนควรมีกิจกรรมมากกว่านี้	1	1.02
20. แบบเรียนของสำนักพิมพ์เอกชนเหมาะสมกว่าของกรมวิชาการ	1	1.02

จากตาราง 20 ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบเรียนสุขศึกษา คือ ส่วนมากให้ความเห็นว่าเหมาะสมอยู่แล้วและสามารถนำไปวิเคราะห์ใช้ได้ในชีวิตประจำวันแต่ยังมีอีกส่วนหนึ่งที่เห็นว่าแบบเรียนยังไม่ทันสมัยและยังไม่ได้มาตรฐาน ควรได้รับการปรับปรุงในบางเรื่องเพิ่มความละเอียดในเนื้อหา ควรปรับปรุงรูปเล่มและภาพประกอบให้น่าสนใจและราคาไม่ควรแพงเกินไป นอกนั้นก็เป็นการขอคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่รอง ๆ ลงมา

ตาราง 21 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
เกี่ยวกับครูสอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. มีความเห็นว่าเหมาะสมแล้ว	32	29.09
2. ครูสอนสุขศึกษาควรจบสุขศึกษาโดยตรงหรือจบพยาบาล	20	18.18
3. ครูบางคนควรปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการสอนให้ดีกว่านี้	12	10.91
4. ครูขาดประสบการณ์ในการใช้สื่อการสอน	7	6.36
5. ครูควรได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการสอน	6	5.45
6. ครูบางคนไม่ชอบสอน แต่ต้องสอนด้วยความจำเป็น	6	5.45
7. ครูขาดความรู้ และวิธีการสอนใหม่ ๆ	5	4.55
8. สอนเฉพาะเนื้อหา ไม่ค่อยมีการปฏิบัติจริง	5	4.55
9. ครูขาดความรับผิดชอบในวิชาที่สอน	4	3.63
10. มี ความรู้ดี จัดกิจกรรมการสอนได้เหมาะสม	3	2.73
11. มีความรู้ดีแต่จัดกิจกรรมการสอนไม่น่าสนใจ	3	2.72
12. ครูสอนสุขศึกษาไม่เป็นตัวอย่างที่ดี	2	1.82
13. ครูไม่ค่อยเตรียมการสอน	1	0.91
14. ครูขาดความคติริเริ่ม	1	0.91
15. ครูยังมีปริมาณไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	1	0.91

จากตาราง 21 ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับครูผู้สอนวิชาสุขศึกษาในโรงเรียนไว้คือ ส่วนมากมีความคิดเห็นว่าเหมาะสมดีแล้ว คิดเป็นร้อยละ 29.09 มีบางส่วน มีความเห็นว่า ครูบางคนควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการสอนให้ดีกว่าเดิม ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้จบทางสุขศึกษา ครูสอนสุขศึกษาควรจบทางสุขศึกษาโดยตรงหรือจบจากพยาบาล ควรได้รับการอบรมหรือสัมมนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการสอนมากขึ้น นอกจากนั้นก็เป็นข้อเสนอแนะที่รอง ๆ ลงมา

ตาราง 22 สรุปความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้มีการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. แนะนำวิธีการสอนแบบใหม่ ๆ และการใช้สื่อให้เหมาะสม	21	21.00
2. วิธีผลิตสื่อด้วยอุปกรณ์ราคาถูกและใช้ได้ประโยชน์จริง	20	20.00
3. ควรมีการตรวจเยี่ยมบ่อย ๆ	10	10.00
4. ควรมีการนิเทศสุขศึกษาจากศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษาปีละครั้ง	8	8.00
5. จัดอบรมเสมอ ๆ และจัดอบรมเรื่องการวัดและประเมินผล	7	7.00
6. แนะนำการปฏิบัติและการนำไปใช้ในชีวิตรประจำวัน	4	4.00
7. แนะนำแหล่งวัสดุอุปกรณ์และการให้บริการ	4	4.00
8. ต้องการนิเทศภายในและนิเทศแบบคลินิก	4	4.00
9. เสนอแนะโดยเอกสาร	3	3.00
10. ควรมีนิเทศอย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง	3	3.00
11. ควรมีนิเทศผู้บริหารให้เห็นความสำคัญของวิชาสุขศึกษา	3	3.00
12. แนะนำเรื่องหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้	2	2.00
13. แนะนำการเลือกแบบเรียน	2	2.00

ตาราง 22 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
14. ต้องการคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่อนามัย	2	2.00
15. ต้องการการนิเทศโดยตรงจากศึกษานิเทศก์ กรมสามัญ	2	2.00
16. ต้องการศึกษางานโครงการสุศึกษาของโรงเรียนอื่น	2	1.00
17. ต้องการให้มีการนิเทศทุกระดับตั้งแต่ฝ่ายวิชาการลงไป	2	1.00
18. ต้องการให้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นิเทศ	1	1.00

จากตาราง 22 ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการให้มีการนิเทศสุศึกษาในโรงเรียนเรื่องต่าง ๆ ตามความสำคัญมากไปหาน้อยคือ วิธีการสอนแบบใหม่ ๆ และการใช้สื่อให้เหมาะสมเป็นอันดับหนึ่ง วิถีผลัดสื้อด้วยวัสดุอุปกรณ์ราคาถูก และได้ประโยชน์มากที่สุดเป็นอันดับสอง นอกจากนั้นก็เสนอแนะให้มีการตรวจเยี่ยมโรงเรียนบ่อย ๆ การนิเทศจากศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ปีละ 1 ครั้ง จัดอบรมเสมอ ๆ และจัดอบรมเรื่องการวัดและประเมินผล นอกจากนั้นก็มีเรื่องอื่น ๆ ที่สำคัญรอง ๆ ลงมา

ตาราง 23 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดโครงการนิเทศ
หรืออบรมครู ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีสอน กิจกรรมการสอนและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย	36	24.83
2. หลักสูตร เนื้อหาวิชาสุขศึกษา การวัดและการประเมินผลวิชาสุขศึกษา	20	13.79
3. การผลิตสื่อการสอน การใช้ และการดูแลรักษา	18	12.41
4. เรื่องใหม่ที่จะจัดเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษา	16	11.03
5. การสอนเพศศึกษา	10	6.90
6. สุขภาพส่วนบุคคล	6	4.14
7. การเป็นครูที่ดีและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม	5	3.45
8. โรคติดต่อและการป้องกัน	4	2.76
9. สิ่งเสพติดให้โทษ	4	2.76
10. โรคเอดส์ และโรคใหม่ ๆ ที่นักเรียนควรรู้	4	2.76
11. สุขภาพทั่วไป และสุขภาพจิต	3	2.07
12. การจัดคณะกรรมการดำเนินงานสุขศึกษา	2	1.38
13. การปฐมพยาบาล	2	1.38
14. การใช้ยาและการช่วยเหลือตนเองเมื่อเจ็บป่วย	2	1.38
15. อบรมและปฏิบัติงานในโรงเรียนที่เด่นหรือโรงพยาบาล	2	1.38
16. ความสัมพันธ์ ระหว่างบ้านกับโรงเรียน	2	1.38
17. สวัสดิศึกษา	2	1.38
18. อนามัยในโรงเรียน	2	1.38

ตาราง 23 (ต่อ)

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
19. การสอนจิตวิทยาวัยรุ่น	2	1.38
20. สุขภาพสิ่งแวดล้อม	1	0.69
21. สาธารณสุขมูลฐาน	1	0.69
22. การพัฒนาบุคลากรในโรงเรียน	1	0.69

จากตาราง 23 ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการในการจัดโครงการนิเทศหรืออบรมครูในโรงเรียนในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ ส่วนมากให้จัดอบรมหรือนิเทศเกี่ยวกับวิธีสอน กิจกรรมการสอนและการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นอันดับหนึ่ง เรื่องหลักสูตร เนื้อหาวิชาสุขศึกษา การวัดและการประเมินผลวิชาสุขศึกษา การผลิตสื่อการสอน การใช้และการดูแลรักษา เรื่องใหม่ ๆ ที่จัดเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษา การสอนเพศศึกษา สุขภาพส่วนบุคคล การเป็นครูที่ดีและมีพฤติกรรมที่เหมาะสม โรคติดต่อและการป้องกัน นอกจากนี้ก็เป็นเรื่องสำคัญที่รอง ๆ ลงมา

ตาราง 24 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ	จำนวน	ร้อยละ
1. หน่วยงานนิเทศก์ควรมีอุปกรณ์และสื่อที่จำเป็น เกี่ยวกับการเรียนการสอนให้ยืมได้มาก ๆ	3	30.00
2. หน่วยงานนิเทศก์ กรมพลศึกษา ควรออกเยี่ยมโรงเรียนใน กรุงเทพมหานครอย่างสม่ำเสมอเพื่อทราบปัญหาต่างๆ ของ โรงเรียนหรือให้คำปรึกษา	1	10.00
3. ในด้านการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาพลานามัย ขอให้เพิ่ม หน่วยกิตในวิชาสุขศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ผู้เรียนมีความ สนใจวิชานี้มากขึ้น	1	10.00
4. ควรแยกวิชาสุขศึกษาออกเป็นวิชาหนึ่งต่างหาก ไม่ต้องรวมอยู่ ในหมวดวิชาพลานามัย	1	10.00
5. ควรตั้งเกณฑ์มาตรฐานการสอนสุขศึกษาที่ดีว่าจะต้องมีเกณฑ์ อย่างไร	1	10.00
6. ควรมีเอกสารทางสุขศึกษาเผยแพร่มาก ๆ	1	10.00
7. ต้องการให้ศึกษานิเทศก์ได้ไปร่วมประชุมกับครูสุขศึกษาบ้าง	1	10.00
8. ควรมีการทำสื่อเพื่อใช้สื่อสารส่งข่าวคราวระหว่างบ้านกับโรงเรียน	1	10.00

จากตาราง 24 ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ได้ให้ความสนใจและ
 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเรื่องอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์และน่าสนใจไว้คือ หน่วยงานนิเทศก์ควร
 มีอุปกรณ์และสื่อที่จำเป็นเกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้ให้ยืมได้มาก ๆ หน่วยงานนิเทศก์กรมพลศึกษา
 ควรออกเยี่ยมโรงเรียนในกรุงเทพมหานครอย่างสม่ำเสมอ เพื่อทราบปัญหาและให้คำปรึกษาขอให้
 เพิ่มหน่วยกิตในวิชาสุขศึกษาให้มากขึ้น ควรมีเกณฑ์มาตรฐานการสอนสุขศึกษาที่ดีว่ามีเกณฑ์อย่างไร
 ควรมีเอกสารเผยแพร่มาก ๆ และต้องการให้ศึกษานิเทศก์ไปร่วมประชุมกับทางโรงเรียนบ้าง

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อทราบความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2530 จำนวน 166 คน เป็นผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 83 คน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำนวน 83 คน ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามแบ่งออกเป็น

3 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 7 ด้าน คือ

1. ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา
2. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
3. ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
4. ด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน
5. ด้านเทคนิคในการนิเทศการสอนวิชาสุขศึกษา

6. ด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศศึกษา

7. ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นจำนวนและร้อยละ

2. วิเคราะห์ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยคำนวณหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและตัดสินความต้องการโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินค่าเฉลี่ยของเบสต์ (Best)

3. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษา และประสิทธิภาพในการสอนวิชาศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งใช้ทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 1 และข้อที่ 5 โดยการทดสอบค่าซี (Z-test)

4. ทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับพฤติกรรมการศึกษา วิชาเอก และประสิทธิภาพในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา โดยการวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One - way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมุติฐานข้อที่ 2, 3 และ 4

พบว่ามีความแตกต่างโดยมีนัยสำคัญทางสถิติจึงใช้ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ส่วนมากมีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาตรี รองลงมาคือสูงกว่าระดับปริญญาตรี ส่วนสาขาวิชาเอกที่สำเร็จมา ผู้บริหารส่วนมากสำเร็จสาขาวิชาอื่น ๆ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ส่วนมากสำเร็จสาขาวิชาพลศึกษา ส่วนที่สำเร็จสาขาวิชาเอกศึกษาโดยตรงนั้นมีน้อยมาก ด้านประสิทธิภาพในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ส่วนมาก 15 ปีขึ้นไป 10 - 14 ปี 5 - 9 ปี และต่ำกว่า 5 ปี รองลงมาตามลำดับ

ส่วนประสมการดำเนินการสอนสุขศึกษาเคยสอนมากกว่าไม่เคยสอน และเคยได้รับการอบรมการนิเทศการสอนมาก่อนมากกว่าไม่เคยได้รับการอบรม ส่วนการเคยได้รับการศึกษาอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนสุขศึกษานั้น เคยอบรมน้อยกว่าไม่เคยอบรม ในระหว่างการปฏิบัติงานนั้นเคยได้รับการนิเทศและต้องการการนิเทศจากศึกษานิเทศก์มากที่สุด และผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมากในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
2. ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนรวมกันทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่สำเร็จวิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน ต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในแต่ละด้านและรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05
5. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่ประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษาต่างกัน ต้องการการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนแต่ละด้านและรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้ย่อมหมายถึงทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มองเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในโรงเรียน ซึ่งผู้ที่ทำหน้าที่นิเทศจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นตลอดจนทราบว่าภาระหน้าที่อันถือเป็นหลักในการนิเทศนั้นเป็นอย่างไร เพื่อจะได้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ได้แก่ช่วยเหลือครูในการพัฒนาปรับปรุงตนเอง ส่งเสริมและมีส่วนร่วมในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน เป็นผู้นำและเป็นที่ปรึกษาทางวิชาการแก่ครูสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูและก่อให้เกิดความปลอตกัยในการทำงาน (นิพนธ์ ไทยพานิช 2530 : 12) ผู้บริหารโรงเรียนจะปฏิบัติหน้าที่การนิเทศการศึกษาได้ครบทุกด้านนั้น สุจริต เพียรชอบ (2515 : 11) กล่าวถึงความรับผิดชอบในการนิเทศไว้คือช่วยครูแต่ละคนในการทำงานให้ได้ผลดี แก้ปัญหาของครูแต่ละคนทั้งด้าน การสอนและปัญหาส่วนตัว นอกจากนี้ยังส่งเสริมให้ครูแต่ละคนมีความเจริญ งามงามในอาชีพด้วย เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการสอน คือต้องช่วยเหลือครูทั้งในด้านเนื้อหาที่จะสอน วิธีสอน การใช้อุปกรณ์การสอน การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการวัดผลการสอน ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูในทุกโอกาส คือสามารถให้คำชี้แจง หรือชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูได้ส่วน กูด (Good . 1973 : 574) ได้กล่าวถึงการนิเทศการศึกษาว่าเป็นความพยายามของเจ้าหน้าที่โรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้นำครูและนักเรียนเพื่อส่งเสริมการสอนให้พัฒนาอาชีพครู และปรับปรุงความมุ่งหมายของการศึกษา อุปกรณ์การสอน วิธีสอน ตลอดจนการประเมินการสอน และจากผลการวิจัยความต้องการการนิเทศของครูสุศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครของปราณี วันธงชัย (2530 : 57 -59) พบว่าครูสุศึกษามีความต้องการในการนิเทศมากที่สุดทุกด้านคือ คุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ฝ่ายสุศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าของครู ด้านการสอนสุศึกษา และผลงานวิจัยของอัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528 : 62 - 64) พบว่าครูสุศึกษามีความต้องการการนิเทศเรื่องการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษา การใช้คู่มือครูตรงตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน การนำหลักสูตรและเนื้อหามาประยุกต์ใช้ให้เกิดความสนใจในการเรียนเกี่ยวกับวิธีสอนให้นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ เทคนิคต่าง ๆ ในการสอน การวัดและการประเมินผล และการสร้างข้อสอบที่ดีด้วย

จากความจำเป็นและความสำคัญอย่างยิ่งของการนิเทศภายในโรงเรียนและผลการวิจัยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศของครูผู้ศึกษาคังกล่าวข้างต้น จึงทำให้ผู้บริหาร โรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ซึ่งจะต้องเป็นผู้ให้การนิเทศผู้ศึกษาในโรงเรียน จำเป็นต้องทราบเกี่ยวกับการนิเทศทั้ง 7 ด้านอย่างถี่และถูกต้อง จึงจะสามารถให้การนิเทศได้ครบถ้วนตามหลักการและตามความต้องการการนิเทศผู้ศึกษา คังกล่าว จึงต้องการคำแนะนำช่วยเหลือหรือรับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ เพื่อนำไปให้การนิเทศแก่ครูผู้ศึกษาให้เกิดประโยชน์ในการเรียนการสอนในโรงเรียนต่อไป

2. เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศผู้ศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย พบว่า ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศผู้ศึกษาอยู่ในระดับมากทุกด้านพอ ๆ กัน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากว่าทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจำเป็นจะต้องรอบรู้ในทุกด้านเพื่อจะได้นำความรู้นั้นไปให้คำแนะนำ ชี้แจง ถ่ายทอดและให้คำปรึกษาหารือแก่ครูในโรงเรียนตามเหตุผลข้อที่ 1. แต่เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าผู้บริหารโรงเรียนมีความต้องการการนิเทศด้านการบริหารงานผู้ศึกษาในโรงเรียนมากกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตามตำแหน่งหน้าที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องรับผิดชอบการพัฒนาจุดมุ่งหมายเป้าหมาย นโยบายของโรงเรียน เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการสอน (วิจิตร ศรีสัจอัน, 2518 : 6) ตลอดจนบริหารงานบุคคล งานบริหารกิจกรรมนักเรียน งานบริหารวิชาการ บริหารอาคารสถานที่ บริหารระบบโรงเรียน ตลอดจนบริหารธุรการและการเงิน (มัญญู สาธ. 2523 : 356 - 357)

เมื่องานบริหารต่าง ๆ เป็นหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องการการนิเทศด้านการบริหารงานผู้ศึกษาในโรงเรียนมากกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

3. เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศผู้ศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน พบว่ามีความต้องการในการนิเทศผู้ศึกษาไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน ซึ่งจากการสำรวจสถานภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนมากสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 79.7 สูงกว่าปริญญาตรีร้อยละ 20.3

และจากการถามถึงประสบการณ์ในการอบรม หรือรับการนิเทศการสอนสุขศึกษามาก่อนหรือไม่ พบว่า เคยอบรมหรือรับการนิเทศสุขศึกษาเพียงร้อยละ 19.6 ไม่เคยอบรมหรือรับการนิเทศ ร้อยละ 79.1

ดังนั้นทั้ง ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาอนามัยถึงแม้จะมีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน จึงมีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน

4. เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศ สุขศึกษาแต่ละด้านและรวมทุกด้านของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาอนามัยที่สำเร็จการศึกษา วิชาเอกต่างกัน พบว่ามีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาต่างกัน คือผู้ที่สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษา มีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษามากกว่าผู้สำเร็จวิชาเอกพลศึกษาและวิชาเอกอื่น ๆ ทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากว่าผู้สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษา สนใจและเข้าใจปัญหาของสุขศึกษาและปัญหาที่เกิดจากการนิเทศสุขศึกษามากกว่าผู้สำเร็จวิชาเอกพลศึกษาและวิชาเอกอื่น ๆ ปัญหาสุขศึกษา หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมไม่ถูกอนามัยของบุคคล เช่น ไม่ส่งเสริมสุขภาพ หรือไม่รักษาสุขภาพและ ด้วยวิธีผิดหลักการแพทย์ และปัญหาที่เกิดจาก ความบกพร่องของกระบวนการจัดโอกาสและประสบการณ์ การเรียนรู้ เรื่องสุขภาพอนามัย บกพร่องด้านความรู้ความสามารถในวิชาการสุขศึกษา มีความรับผิดชอบต่ำ และบกพร่องในเรื่องการกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา วิธีสอนสุขศึกษา สื่อ และการวัดผล (นิภา มนูญิจ. 2528 : 9) และปัญหาเกี่ยวกับเวลาในการนิเทศสุขศึกษา เนื่องจาก ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายมีมาก (ฉวีวรรณ ไหวพริบ. 2529 : 50) ซึ่งผู้ที่จบวิชาเอกพลศึกษา และวิชาเอกอื่น ๆ ย่อมได้รับมอบหมายงาน ตามวิชาเอกที่สำเร็จมามากกว่างานสุขศึกษา จึงทำให้ สนใจในการนิเทศน้อยกว่าผู้สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษา

ดังนั้นผู้ที่สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษา ซึ่งเห็นความสำคัญและทราบปัญหาสุขศึกษาและปัญหา การนิเทศสุขศึกษาเป็นอย่างดี จึงต้องการการนิเทศสุขศึกษามากกว่าผู้ที่สำเร็จวิชาเอกพลศึกษาและ วิชาเอกอื่น ๆ เพื่อจะได้มีความรู้ไปแนะนำและถ่ายทอดหรือให้คำปรึกษาหารือแก่ครูอื่น ๆ ได้อย่าง ถูกต้องและมั่นใจ

5. เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน ในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยคือระหว่าง 5 - 9 ปี มีความต้องการการนิเทศมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 10 - 14 ปี 15 ปีขึ้นไป ที่เป็นเช่นนี้ย่อมเป็นไปตามหลักความจริง ที่ว่าผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ย่อมต้องได้รับการศึกษา ค้นคว้าลงมือปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ มานานนั่นเอง ดังนั้นผู้ที่มีประสบการณ์มากแล้วจึงมีความต้องการในการนิเทศน้อยกว่า ส่วนผู้ที่รู้ตัวว่ามีความรู้และประสบการณ์น้อย ย่อมต้องการศึกษา ค้นคว้าเพิ่มเติมมากขึ้น เพื่อที่จะได้นำความรู้และประสบการณ์ไปถ่ายทอด แนะนำชี้แจงให้แก่ผู้ที่จะรับการนิเทศ จากการศึกษาสภาพของกลุ่มตัวอย่างส่วนมากพบว่า ไม่เคยอบรมหรือได้รับการนิเทศการสอนวิชาสุขศึกษามากกว่าเคยได้รับการอบรมซึ่งตามหลักการนิเทศแล้วผู้ที่จะให้การนิเทศได้ดี ควรเน้นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์มากกว่าผู้ที่จะรับการนิเทศ ดังปรากฏจากผลการวิจัยของ ศักดิ์สุบรรณ ลังกาพันธ์ (2512 : 121 - 125) กล่าวว่าถ้ามีวิทยุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ความสามารถประสบการณ์ในการทำงาน และมีฐานะทางสังคมสูง ครุมีแนวโน้มที่จะเชื่อฟังและปฏิบัติตามมากกว่าศึกษานิเทศก์ที่มีฐานะดังกล่าวต่ำ และผลวิจัยของธีรเทพ ทองสถิตย์ (2515 : จ - ล) พบว่าศึกษานิเทศก์ควรมีอายุระหว่าง 30 - 50 ปี วุฒิการศึกษาอย่างต่ำปริญญาตรีมีประสบการณ์ในการสอนมาแล้วอย่างน้อย 5 ปี และควรทำการนิเทศได้อย่างน้อย 3 วิชา

ฉะนั้นในฐานะที่ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจะทำหน้าที่ให้การนิเทศครูในโรงเรียนซึ่งทำหน้าที่เช่นเดียวกับศึกษานิเทศก์ ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยจึงต้องการการนิเทศสุขศึกษามากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มาก เพื่อที่จะได้นำความรู้และแนวทางไปถ่ายทอดหรือให้คำปรึกษาแก่ครูในโรงเรียนต่อไป

6. จากผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษาต่างกัน พบว่ามีความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน ที่เป็นเช่นนี้ เนื่องจากทั้งผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ส่วนมากต่างก็ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษามาเช่นเดียวกัน เพราะจากกรสำรวจสภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า มี

สำเร็จวิชาเอกสุศึกษามาเป็นส่วนน้อยเพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนสุศึกษามาเพียงร้อยละ 19.6 และตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 หมวดสาม ข้อ 9 กำหนดคุณสมบัติของศึกษานิเทศก์ ข้อที่ 1 ไว้ คือ มีประสบการณ์ในการสอนวิชาที่จะนิเทศมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือมีคุณวุฒิในงานที่จะนิเทศหรืองานบริการการศึกษา และข้อที่ 3 มีคุณลักษณะที่เหมาะสมที่จะทำหน้าที่ผู้นำทางวิชาการและบริการการศึกษา เช่น เป็นผู้มีความสามารถสูง มีผลงานในวิชาที่จะนิเทศปรากฏมีความคิดริเริ่มดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี

ดังนั้นเมื่อผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่จะต้องเป็นผู้ให้การนิเทศสุศึกษา แต่ไม่ได้สำเร็จมาทางสุศึกษา และไม่เคยได้รับการอบรมการนิเทศการสอนสุศึกษามาก่อน หรือยังไม่เคยมีผลงานทางวิชาสุศึกษาปรากฏเหมือน ๆ กัน จึงต้องการในการนิเทศสุศึกษาไม่แตกต่างกัน

จากสรุปผลจากคำถามปลายเปิด ที่ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะไว้คือ เกี่ยวกับเรื่องครูสอนสุศึกษาบางคนควรได้รับการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับการสอนให้ดีขึ้น ครูสอนสุศึกษาส่วนมากไม่จบทางสุศึกษา ครูสอนสุศึกษาควรเป็นครูที่จบทางสุศึกษาหรือพยาบาล ครูควรได้รับการอบรมสัมมนาเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจในการสอนและควรสอนสุศึกษาด้วยวิธีการสอนใหม่ ๆ และสอนให้นำไปใช้ในชีวิตรประจำวันด้วย

ข้อเสนอแนะ

เพื่อปรับปรุงลักษณะและรูปแบบของการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและนำไปให้การนิเทศกับครูสุศึกษาในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอนสุศึกษา ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางการนิเทศสุศึกษา ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการการนิเทศสุศึกษาทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุศึกษา ด้านการบริหารงานสุศึกษาในโรงเรียน ด้านเทคนิคในการให้การนิเทศการสอนสุศึกษา ด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูสุศึกษา ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้การนิเทศสุศึกษา ของกรมสามัญศึกษาซึ่งเป็นต้นสังกัดของโรงเรียน

ในกลุ่มตัวอย่าง และกรมพลศึกษา ซึ่งเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการให้การนิเทศศึกษา ควรจัดทำแผนการให้การนิเทศศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนต่อไป

2. ศึกษาวิเคราะห์ทั้งของกรมสามัญและกรมพลศึกษาควรได้ศึกษาถึงอันดับความต้องการในการนิเทศด้วย เพื่อจะได้ดำเนินการให้การนิเทศได้ถูกต้องเป็นไปตามความต้องการมากน้อยหรือก่อนหลังได้ถูกต้อง

3. จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยมีความต้องการ การนิเทศมากกว่าผู้ที่มีประสบการณ์มาก ดังนั้น กลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานน้อยจึงควรได้รับความสนใจและให้การนิเทศก่อนหรือมากกว่ากลุ่มที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาก

4. การให้การนิเทศแก่ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ควรให้การนิเทศครบทั้ง 7 ด้าน โดยเฉพาะด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาสุขศึกษา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา จำเป็นและต้องการอยู่ในระดับมากเป็นอันดับหนึ่ง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาไม่ได้สำเร็จวิชาเอก สุขศึกษาเป็นส่วนมาก

5. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ส่วนมากสำเร็จวิชาเอกพลศึกษา และวิชาเอกอื่น ๆ ผู้ให้การนิเทศจึงควรเน้นให้เห็นความสำคัญของสุขศึกษาที่มีต่อสุขภาพของนักเรียน ประชาชน และเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6. ศึกษาวิเคราะห์ทั้งกรมสามัญและกรมพลศึกษาควรได้ออกนิเทศและเยี่ยมเยียนตามโรงเรียนบ่อย ๆ และทั่วถึง

7. หน่วยศึกษานิเทศก์ ทั้งกรมสามัญศึกษาและกรมพลศึกษา ควรจัดอบรมการผลิตสื่อการเรียนการสอนหรือจัดทำสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ สำหรับบริการให้ยืมหรือเป็นตัวอย่างให้ยืมไปใช้ประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้น

8. ผู้บริหารโรงเรียนควรให้โอกาสแก่ครูที่สอนสุขศึกษาแต่ไม่ได้สำเร็จวิชาเอกสุขศึกษาให้มีโอกาส ศึกษา อบรมทางสุขศึกษา เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้นตามโอกาสอันควร

9. กรมสามัญศึกษา กรมพลศึกษา กรมวิชาการ ที่มีส่วนรับผิดชอบต่องานสุขศึกษาในโรงเรียน ควรได้จัด คำเนินการ จัดการ ปรับปรุงเปลี่ยนแปลง แก้ไขในเรื่อง หลักสูตรวิชาสุขศึกษา พ.ศ. 2521, 2524 แบบเรียน สุขศึกษา ครูผู้สอนสุขศึกษา ความต้องการให้มีการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียน การจัดโครงการนิเทศหรืออบรมครู และข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด ของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตามที่เห็นสมควรและเป็นไปได้ต่อไปด้วย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยความต้องการการนิเทศสุขศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ทุกเขตการศึกษา และทุกจังหวัด เพื่อศึกษานิเทศก์ประจำเขตการศึกษาและประจำจังหวัดจะได้จัดทำแผนการจัดหารูปแบบของการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้ที่จะรับการนิเทศ
2. ควรมีการวิจัยความต้องการการนิเทศสุขศึกษาของ ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน และสังกัดกรมอาชีวศึกษาด้วย เพื่อจะได้ทราบปัญหา และความต้องการการนิเทศ เพื่อจะได้ดำเนินการนิเทศให้ถูกต้องตามความต้องการของผู้ที่จะรับการนิเทศ
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนสุขศึกษาของครูที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนให้ดีขึ้น ในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้เกิดผลดีต่อการเรียนการสอนสุขศึกษาต่อไป
4. ควรมีการวิจัยความต้องการในการนิเทศสุขศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยการจำแนกตัวแปร ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ออกจากกัน และควรเพิ่มเพศด้วย เพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมล คิริกมล. การนิเทศการศึกษาในคู่มือครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา, 2514.
- ก่อ สวัสดิพานิช. คู่มือการปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าการประถมศึกษาและกิ่งอำเภอ. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.
- คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานหน่วยศึกษานิเทศก์. คู่มือการนิเทศการศึกษา.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526.
(เอกสาร สปช. ที่ 45/2526)
- ซารี มณีศรี. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2521.
_____. การนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรการพิมพ์, 2523.
- ชาญชัย อาจิมสมาจาร. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2528.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
เจริญผล, 2527.
- ฉวีวรรณ ไหวพริบ. ปัญหาการนิเทศวิชาชีพศึกษาในระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- ธีรเทพ ทองสถิตย์. ความคิดเห็นของครูประถมศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516.
- นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ และธรรมรส โชติคุณุชร. ชี้ทางบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ :
บริษัท เอส.เอ็ม.เอ็ม. จำกัด, 2524.
- นฤมล ไวยโอรส. ปัญหาการเรียนการสอนวิชาชีพศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียน
เขตอำเภอเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พ.ศ. 2521. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.
- นิพนธ์ ไทยพานิช. เอกสารชุดฝึกอบรม เรื่อง การนิเทศภายในโรงเรียนและการนิเทศ
แบบคลินิค. กรุงเทพฯ : 2530. อัครสำเนา.

นิภา มนูญิจ. การวิจัยทางสุขศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2528.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ ความสำเร็จและความล้มเหลว. กรุงเทพฯ : วชิรินทร์การพิมพ์, 2514.

ประกาศ แสงเพชร. คู่มือนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : จงเจริญการพิมพ์, 2525.

ปราณี วันธงชัย. ความต้องการการนิเทศของครูสุขศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา
ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2530.

พนัส ทันทากินทร์. หลักการบริหารโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2513.

ไพบุลย์ พูนพิพัฒน์. บทบาทของศึกษานิเทศก์ ประจำจังหวัดในภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ก.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

พลศึกษา, กรม. การสัมมนาศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ทั่วประเทศ ประจำปี 2528. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2528. อัดสำเนา.

.โครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมพลศึกษา, 2528.

. โครงสร้างและอัตรากำลังของหน่วยศึกษานิเทศก์ ระยะที่ 1 2528 - 2530.
กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2530.

. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยหน่วยศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมพลศึกษา, 2519. อัดสำเนา.

. รายงานการนิเทศและติดตามผลวิชาสุขศึกษา ประจำปี 2530. กรุงเทพฯ :
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2530. อัดสำเนา.

. รายงานผลการวิจัย เรื่อง การดำเนินการสอนวิชาพลศึกษาสุขศึกษา ระดับประถม
และมัธยมศึกษาทั่วประเทศ. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา, 2525.

- ภิญโญ สาร. หลักการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2514.
- _____. หลักการนิเทศการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2519.
- ส้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ทวีกิจการพิมพ์, 2524.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตมางกูร และสุพิชญา ธีระกุล. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2520.
- วิจิตร (ธีระกุล) วรุตมางกูร และคนอื่น ๆ. การนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : พิมพ์, 2519.
- วิจิตร ศรีสะอาด. หลักการอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช, 2512.
- วิจิตร อนวัชพันธ์. การสำรวจคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ ฝ่ายสามัญศึกษา ประจำจังหวัด. ปริญญาณพนธ์ คศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520. อัดสำเนา.
- วินัย เกษมเศรษฐ. บันทึกนิเทศ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2524.
- วสันต์ ศิลปสุวรรณ. "การนิเทศงานสุขศึกษาในโรงเรียน," ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชา สุขศึกษา สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ. หน้า 775 - 780. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2526.
- วิลาวลัย จำรูญโรจน์. ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศวิชาสังคมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. แผนการศึกษาชาติพุทธศักราช 2520. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2519.
- _____. ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2519. อัดสำเนา.
- ศุภลักษณ์ กูหาทอง. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอนและศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- สันต์ ธรรมบำรุง. หลักการนิเทศการสอน. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2526.
- สังัด อุทรานันท์. เอกสารประกอบคำบรรยายโครงการอบรมผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
ระดับสูง รุ่นที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.
- สาย ภาณุรัตน์. "การนิเทศการศึกษาคืออะไร," ใน คู่มือการนิเทศการศึกษา 2508.
หน้า 3 - 47. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : พระนครแผนกการพิมพ์, 2511.
- _____. ประมวลความการนิเทศการศึกษา กรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา,
2524.
- สืบนที เกตุทัต. ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ผลการสัมมนาของนิสิต
ปริญญาโท สาขานิเทศและพัฒนาลัทธิสูตร แผนกวิชาบริหาร. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.
- สุจริต เพียรชอบ. "ครูใหญ่กับการนิเทศการศึกษา," สภาการศึกษาแห่งชาติ 1 : 33 ;
กรกฎาคม 2515.
- สุชาติ ศรีนวลนัต. บทบาทและคุณลักษณะของศึกษานิเทศก์ที่พึงประสงค์ของบุคลากรศูนย์
การศึกษานอกโรงเรียน. ปริญญาโท ศึกษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
บางเขน, 2527. อัดสำเนา.
- อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม. ความต้องการการนิเทศของครูผู้ศึกษาโรงเรียนรัฐบาล ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- อาคม จันทสุนทร. เอกสารประกอบคำบรรยายวิชาสัมมนาทาง การนิเทศการศึกษาและพัฒนา
หลักสูตร. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

- Adam, Harold p. and dicky frank G. Basic Principle of Supervision
Ran Nager. New Delhi : Enrasia Publishing House, 1969.
- Aswani, Saad Hamad : "The Relationship between Teacher and Supervisor
as Percieved by Teachers, Supervisors and Principals in Secondary
school in Saudi Arabia;" Dissertation Abstracts International.
42 : 4699 - A ; May, 1982.
- Best, John W. Research in Education. Englewood Cliffs : N.J. Prentice
Hall, 1963.
- Briges, Thomas H. and Joseph Justman. Improving Instruction Through
Supervision. New York : Macmillan, 1952.
- Carlton, Glover Cecil. "Role of Instructional Supervisors as Perceived
by Teachers and Principals in Selected Florida Elementary School,"
Dissertation Abstracts International. 36 (4) : 4406 - A ;
October, 1971.
- Desai, D.M. Some Concepts and Terms in Education Administration.
Barado : M.S.U. Press, 1963.
- Eye, Glen G. and others. Supervision of Instruction. New York :
Harper and Row, 1971.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. 3 rd ed. New York : Row
Peterson and Co., 1973.
- Guss, C. Supervision : Emergine Profession. Washington D.C. : N.W., 1961.
- Gywnn, John Minor. Theory and Practice of Supervisor. New York : Dodd,
Mead & Company, 1974.
- Harris. Ben M. Supervisory Behavior in Deucation. Englewood Cliffs :
New Hersey : Prentice - Hall, 1975.
- John A. Bartky. Supervision as Human Belation. (Boston. D.C., 1953)
- Kanl. G.N. Better School Calcutta. 16 : 1964. Unpage
- Lucio, William H, and John McNeil. Supervision Synthesis of Through
and Action. New York : Mccraw - Hill Book Company Inc., 1962.
- Franseth, J. Supervision as Leadership. New York : Row Peterson and
Co., 1961.
- Willes, Kimball and John T. Lovell Supervision for Better Schools.
New Jersey : Prentice - Hall, Inc., Englewood Cliffs, 1973.
- Yamane, Taro Statistic : AnIntroductory Analysis. 2 nd ed. New York :
Harper and Row, 1967.

ภาคผนวก

ที่ ศธ 0806/02593

กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ กทม. 10300

10 มีนาคม 2531

เรื่อง ขอความร่วมมือดำเนินการวิจัย

เรียน

ด้วยนางสาววรารณ เทพสุนทร นิสิตปริญญาโทบัณฑิต วิชาเอกสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง " ความต้องการในการนิเทศ สุขศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร" ในการนี้จึงมีความประสงค์จะขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จาก โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ในการตอบแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูล ประกอบการทำวิจัย

กองการมัธยมศึกษาพิจารณาแล้ว เห็นว่าการทำวิจัยดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียน การสอนวิชาสุขศึกษา สมควรให้การสนับสนุน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นายธานี สมบูรณ์บุรณะ)

หัวหน้าฝ่ายบริหารโรงเรียน 1 รักษาการในตำแหน่ง

ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา ปฏิบัติราชการแทน

ผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา

ฝ่ายมาตรฐานโรงเรียน

โทร. 2811392

ภาควิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

มีนาคม 2531

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

เรียน

ด้วยดิฉัน นางสาววรารณ์ เทพสุนทร นิสิตปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาสุขศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษากรุงเทพมหานคร" การทำวิทยานิพนธ์ เรื่องนี้จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงลักษณะรูปแบบของการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เพื่อนำไปให้การนิเทศครูผู้ศึกษาในโรงเรียนต่อไป จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ได้กรุณาตอบแบบสอบถามตรงกับความ เป็นจริง เกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาของท่าน และขอได้โปรดส่งแบบสอบถามกลับคืนไปตามที่อยู่หลังแบบสอบถาม ภายในวันที่ 20 มีนาคม 2531 ด้วย จักเป็นพระคุณยิ่ง

ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววรารณ์ เทพสุนทร)

รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. โรงเรียนกุหลาบวิทยาลัยสุราษฎร์ธานี
2. โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม
3. โรงเรียนแจรงร้อนวิทยา
4. โรงเรียน ดอนเมืองจตุรจินดา
5. โรงเรียน ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง
6. โรงเรียน เตรียมอุดมศึกษา
7. โรงเรียน ไตรมิตรวิทยาลัย
8. โรงเรียน เตรียมอุดมมอญเกล้า
9. โรงเรียน ทวีธาภิเศก
10. โรงเรียน เทพลีลา
11. โรงเรียน ฐานบุรีเทพพลรักษ์
12. โรงเรียน นนทรีวิทยา
13. โรงเรียน มวมินทร์ราชูทิศกรุงเทพมหานคร
14. โรงเรียน บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)
15. โรงเรียน เบญจมราชฉัย
16. โรงเรียน บางมดวิทยา "สีสุกหาวาดจวนอุปถัมภ์"
17. โรงเรียน บางแคปานขำวิทยา
18. โรงเรียน ประชาราษฎร์อุปถัมภ์
19. โรงเรียน ปากน้ำวิทยาคม
20. โรงเรียน โพธิสารพิทยากร
21. โรงเรียน พุทธจักรวิทยา
22. โรงเรียน พญาสงครามพิทยาคม
23. โรงเรียน มัธยมวัดธาตุทอง
24. โรงเรียน มัธยมวัดหนองแขม
25. โรงเรียน มัธยมวัดคันพิทยา
26. โรงเรียน มัธยมวัดดุสิตาราม
27. โรงเรียน ยานนาวาเศวตวิทยาคม
28. โรงเรียน ยาสู่บวิทยานุเคราะห์
29. โรงเรียน ราชคำรี
30. โรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชน์บางขุนเทียน
31. โรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภช บางเขน
32. โรงเรียน รัตนโกสินทร์สมโภชน์ลาดกระบัง
33. โรงเรียน ฤทธิยะวรรณาลัย
34. โรงเรียน ลาดปลาเค้าพิทยาคม
35. โรงเรียน วัดพุทธบูชา
36. โรงเรียน วัดน้อยใน
37. โรงเรียน วัดนายโรง
38. โรงเรียน วัดบวรนิเวศ
39. โรงเรียน วัดบวรมงคล
40. โรงเรียน วัดประดู่ในทรงธรรม
41. โรงเรียน วัดราชบพิธ
42. โรงเรียน วัดราชโอรส
43. โรงเรียน วัดราชาธิวาส
44. โรงเรียน วัดหนองจอก
45. โรงเรียน วัดอินทาราม
46. โรงเรียน วัดน้อยนพคุณ
47. โรงเรียน ศึกษานารี
48. โรงเรียน ศึกษานารีวิทยา

49. โรงเรียนเศรษฐบุทรบำเพ็ญ
51. โรงเรียนสตรีวัชรพงษ์
53. โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
55. โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี
57. โรงเรียน สীগัน (วัฒนานครที่อุปถัมภ์)
59. โรงเรียน หอวัง
61. โรงเรียน เทพศิรินทร์ร่มเกล้า
63. โรงเรียน พระโขนงพิทยาลัย
65. โรงเรียน มัธยมวัดคาวคอง
67. โรงเรียน ฤทธิณรงค์รอน
69. โรงเรียน วชิรธรรมสาธิต
71. โรงเรียน วัดประสาธ
73. โรงเรียน วัดสังเวช
75. โรงเรียน สตรีมหาพฤฒาราม
77. โรงเรียน ส่วนกุหลาบวิทยาลัย
50. โรงเรียนศิลาจารพิพัฒน์
52. โรงเรียนสตรีวิทยา
54. โรงเรียนสิงหราชพิทยาคม
56. โรงเรียนสารวิทยา
58. โรงเรียนสวนอนันต์
60. โรงเรียน เตรียมอุดมพัฒนาการ
62. โรงเรียนบางกะปิ
64. โรงเรียน โยธินบูรณะ
66. โรงเรียนราชวินิตมัธยม
68. โรงเรียน วิมุตยารามพิทย
70. โรงเรียน สามเสนวิทยาลัย
72. โรงเรียน วัดสระเกษ
74. โรงเรียน ศรีอยุธยา
76. โรงเรียน สายน้ำผึ้ง
78. โรงเรียน สันติราษฎร์วิทยาลัย

แบบสอบถาม

ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เพื่อนำไปให้การนิเทศครูผู้ศึกษาในโรงเรียนในฐานะที่ท่านเป็นผู้ให้การนิเทศศึกษาภายในโรงเรียน ท่านต้องการการนิเทศอย่างไรมากน้อยแค่ไหน ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำคำตอบของท่านไปวิเคราะห์ และเสนอรูปแบบของการนิเทศให้ตรงกับความต้องการของท่านให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ต่อการเรียนการสอนผู้ศึกษาในโรงเรียนต่อไป

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 12 หน้า

- ตอนที่ 1 แบบเลือกตอบและเติมข้อความ ถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ
- ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประเมินค่าและปลายเปิด ถามเกี่ยวกับความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จำแนกเนื้อหาออกเป็น 7 ด้าน คือ
1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาผู้ศึกษา
 2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอน
 3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาผู้ศึกษา
 4. ความต้องการด้านการบริหารงานผู้ศึกษาในโรงเรียน
 5. ความต้องการด้านเทคนิคการนิเทศการสอนผู้ศึกษา
 6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศศึกษา
 7. ความต้องการด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของครูผู้ศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การตอบแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ได้จำแนกระดับความต้องการการ
นิเทศในด้านต่าง ๆ ออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งท่านจะให้คำตอบได้ดังนี้

ข้อใดที่ท่านต้องการ <u>มากที่สุด</u>	ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 4
ข้อใดที่ท่านต้องการ <u>มาก</u>	ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 3
ข้อใดที่ท่านต้องการ <u>น้อย</u>	ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 2
ข้อใดที่ท่านต้องการ <u>น้อยที่สุด</u>	ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 1
ข้อใดที่ท่าน <u>ไม่ต้องการเลย</u>	ให้ท่านเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องหมายเลข 0

ตอนที่ 1

รายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของ
ท่านเพียงข้อเดียว และเติมคำหรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้

ชื่อโรงเรียน _____

1. ตำแหน่งในปัจจุบัน ☐ ผู้บริหารโรงเรียน
- ☐ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
2. วุฒิต่างทางการศึกษาสูงสุด ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี
- ☐ ปริญญาตรี
- ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
3. สาขาวิชาเอกที่สำเร็จมา ☐ สุขศึกษา
- ☐ พลศึกษา
- ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. ประสบการณ์ในการทำงานในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

☐ ต่ำกว่า 5 ปี	☐ 10 - 14 ปี
☐ 5 - 9 ปี	☐ 15 ปีขึ้นไป

5. ประสบการณ์ในการสอนสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

☐ เคยสอน

☐ ไม่เคยสอน

6. ท่านเคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามาก่อนหรือไม่

☐ เคย หลักสูตร วัน

☐ ไม่เคย

7. ท่านเคยศึกษาอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการสอนสุขศึกษามาก่อนหรือไม่

☐ เคย หลักสูตร วัน

☐ ไม่เคย

8. ในระหว่างปฏิบัติงานท่านเคยได้รับการนิเทศจากผู้ใดบ้าง

☐ ศึกษาานิเทศก์

☐ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

☐ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

☐ บุคคลอื่น ๆ

9. ท่านต้องการได้รับการนิเทศจากผู้ใดมากที่สุด

☐ ศึกษาานิเทศก์

☐ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่

☐ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ

☐ บุคคลอื่น ๆ

10. โรงเรียนของท่านมีจำนวนห้องเรียน.....ห้อง

มีครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาสุขศึกษาทั้งสิ้น.....คน

ตอนที่ 2

ความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียน

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความต้องการของท่าน

1. ความต้องการด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชาศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
1.1 แนะนำการใช้หลักสูตรวิชาศึกษา ระดับมัธยมศึกษา พุทธศักราช 2521, 2524.....					
1.2 แนะนำการนำหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้มาจัด กิจกรรมให้นักเรียนเกิดความสนใจ.....					
1.3 แนะนำวิธีการจัดลำดับความสำคัญของเนื้อหาวิชาศึกษา ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ					
1.4 แนะนำการวิเคราะห์หลักสูตรศึกษา เป็นรายหัวข้อ.....					
1.5 แนะนำวิธีการนำทรัพยากรที่มีในห้องเรียนมาใช้สนับสนุน เนื้อหาวิชาศึกษา.....					
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความต้องการด้าน หลักสูตรและเนื้อหาวิชาศึกษา					
1.					
2.					
3.					

2. ความต้องการด้านกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
2.1 แนะนำการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้.....					
2.2 แนะนำการเลือกกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับโอกาส และตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้.....					
2.3 แนะนำวิธีสอนสุขศึกษาที่สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน.....					
2.4 .แนะนำการเลือกสื่อ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ให้เหมาะกับจุด ประสงค์การเรียนรู้.....					
2.5 แนะนำวิธีการผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เองให้เหมาะสม กับจุดประสงค์การเรียนรู้และข้อจำกัดตามสภาพของโรงเรียน.....					
2.6 แนะนำและสาธิตการใช้สื่อด้านโสตทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ					
2.7 แนะนำแหล่งวิทยาการ อุปกรณ์ และสื่อการเรียนการสอน.....					
<u>ข้อคิดและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความต้องการด้าน</u> <u>กิจกรรมการเรียนการสอน</u>					
1.....					
2.....					
3.....					

3. ความต้องการด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	1
3.1 แนะนำการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมสุขภาพด้านความรู้.....					
3.2 แนะนำการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านเจตคติ.....					
3.3 แนะนำการสร้างเครื่องมือวัดพฤติกรรมด้านการปฏิบัติ					
3.4 แนะนำวิธีการกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนวัดพฤติกรรม สุขภาพในแต่ละด้าน					
3.5 แนะนำวิธีการวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ.....					
3.6 ประชุมสัมมนาการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....					
<u>ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u> เกี่ยวกับความต้องการด้าน การวัดและประเมินผล					
1.....					
2.....					
3.....					

4. ความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
4.1 แนะนำวิธีการวางแผนบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....					
4.2 แนะนำการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....					
4.3 แนะนำการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....					
4.4 แนะนำวิธีการประเมินผลการจัดดำเนินงานสุขศึกษาในโรงเรียน.....					
4.5 แนะนำวิธีการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนเกี่ยวกับงานสุขศึกษา.....					
4.6 แนะนำการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขศึกษาในชุมชน.....					
4.7 แนะนำการจัดนิทรรศการเผยแพร่งานสุขศึกษาของโรงเรียน.....					
ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับความต้องการด้านการบริหารงานสุขศึกษาในโรงเรียน					
1.....					
2.....					
3.....					

5. ความต้องการด้านเทคนิคในการนิเทศวิชาสุขศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
5.1 แนะนำวิธีการสังเกตการสอนในชั้นเรียน.....					
5.2 แนะนำวิธีการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลเป็นกลุ่ม.....					
5.3 แนะนำการนิเทศโดยใช้เอกสารวิชาการทาง สุขศึกษา.....					
5.4 แนะนำการศึกษา วิจัย เปรียบเทียบพฤติกรรมสุขภาพ ของนักเรียนในโรงเรียน.....					
5.5 แนะนำการจัดนิทรรศการเกี่ยวกับผลงานและความก้าวหน้า ทางสุขศึกษา.....					
5.6 การจัดสัมมนา อบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับ งานสุขศึกษาในโรงเรียน.....					
<u>ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u> เกี่ยวกับความต้องการด้าน เทคนิคในการนิเทศสุขศึกษา					
1.....					
2.....					
3.....					

6. ความต้องการด้านคุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
6.1 คุณสมบัติด้านบุคลิกภาพ					
6.2 คุณสมบัติของบุคลากรที่จะทำหน้าที่นิเทศวิชาศึกษา.....					
6.3 คุณสมบัติผู้ที่จะบริหารงานศึกษาในโรงเรียน.....					
<u>ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u> เกี่ยวกับความต้องการด้าน					
คุณสมบัติของผู้ให้การนิเทศ					
1.....					
2.....					
3.....					

7. ความต้องการด้านส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ของครูผู้ศึกษา	ระดับความต้องการ				
	4	3	2	1	0
7.1 ส่งเสริมการพัฒนาตนเองเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ ของครูผู้ศึกษา.....					
7.2 ส่งเสริมความก้าวหน้าให้แก่ครูด้วยการจัดเอกสาร ตำรา ทางวิชาการที่ทันสมัย.....					
7.3 ส่งเสริมในการให้โอกาสแสวงหาความรู้เพิ่มพูนวิทยาการ แก่ครู.....					
7.4 การจัดส่งบุคลากรเข้าศึกษา สัมมนา อบรม ให้เหมาะ สมกับลักษณะงานที่รับผิดชอบในโรงเรียน.....					
7.5 การจัดอบรมสัมมนาทางวิชาการและจัดหาวิทยากรที่ ทรงคุณวุฒิและมีประสบการณ์ มาให้คำแนะนำแก่คณะครู.....					
7.6 การจัดโครงการศึกษา ศึกษาดูงาน ด้านการสอนของ โรงเรียน ที่มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ดี					
<u>ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ</u> เกี่ยวกับความต้องการด้าน ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการ ของครูผู้ศึกษา					
1.....					
2.....					
3.....					

ตอนที่ 3

คำชี้แจง โปรดตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นและความต้องการของท่าน

1. ท่านมีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา พ.ศ. 2521 , 2524
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
2. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับแบบเรียนสุขศึกษาในปัจจุบัน
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
3. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับครูผู้สอนสุขศึกษาในโรงเรียนของท่านอย่างไรบ้าง
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
4. ท่านต้องการให้มีการนิเทศสุขศึกษาในโรงเรียนของท่านอย่างไรบ้าง
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....
5. หากมีการจัดโครงการนิเทศหรืออบรมครู ท่านคิดว่าควรจัดให้มีการนิเทศหรืออบรมเรื่องใดบ้าง
 - 1.....
 - 2.....
 - 3.....

6 ความคิดเห็นอื่น ๆ (ถ้ามี)

1.....

2.....

3.....

ความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียน สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วราภรณ์ เทพสุนทร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

กันยายน 2531

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อทราบความต้องการในการนิเทศศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนสังกัด กรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร และเพื่อเปรียบเทียบความต้องการในการนิเทศศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 158 คน ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบสอบถามความต้องการในการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นแบบมาตราประเมินค่า 5 ระดับ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่าของเบสท์ Z- test และ F - test

ผลจากการศึกษาค้นคว้า พบว่า

1. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย มีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนอยู่ในระดับมากในแต่ละด้านและรวมทุกด้าน
2. ผู้บริหารโรงเรียนกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนในแต่ละด้านและรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีวุฒิทางการศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน
4. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่สำเร็จวิชาเอกทางการศึกษาต่างกัน ต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
5. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
6. ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษาต่างกัน มีความต้องการในการนิเทศศึกษาในโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

THE NEEDS FOR SCHOOL HEALTH SUPERVISION OF SCHOOL ADMINISTRATORS AND HEADS
OF PHYSICAL AND HEALTH EDUCATION IN SCHOOLS UNDER THE DEPARTMENT
OF GENERAL EDUCATION IN BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

WARAPORN TEPSTUNTORN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
September 1988

The purpose of this study was to find needs for health Supervisions of the school administrators and heads of Physical and Health Education in School under the Department of General Education in Bangkok Metroplis area. It was intended to compare the opinions between the two groups of 158 subjects, sampled from the target schools by the multi - staged Random Sampling. The questionnaires were sent to those subjects for data collection.

After the data were statistically treated for Z - test and F - test, it was found that :

1. The needs for health supervisions of both groups of the subjects were at high level in each item and the total area.
2. There were no significant differences of opinions between both groups of the subjects upon each item and the total area,
3. For those of different educational backgrounds, their needs for health supervisions were not different.
4. For those of different educational majors, their needs for health supervisions were significantly different, at .05 level,
5. The same result was found for those who had different working experiences.
6. There were no differences of opinions among those who had different health teaching experiences.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางสาววราภรณ์ เทพสุนทร
สถานที่เกิด	5 หมู่ 7 ต.สาริกา อ.เมือง จ.นครนายก
ที่อยู่ปัจจุบัน	27/110 สุขุมวิท 1 ต.คลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
ประวัติการศึกษา	ม.6 ร.ร. สตรีศรีนคร อ.เมือง จ.นครนายก ป.กศ. ฝึกหัดครูพลานามัย ป.กศ.สูง วิทยาลัยพลศึกษา กศ.บ. (พลานามัย) วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร กศ.ม. (สุขศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	อดีต ร.ร. วัดชัยชนะสงคราม เขตสัมพันธวงศ์ กรุงเทพฯ ปัจจุบัน หน่วยงานนิเทศก์ กรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ